

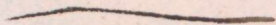
308. 85

~~386.~~

85

308.

iiii

Fürst von Gallen in Kappin Furstentum
schreibt mir in dem 25 Juli 1833: für
späteren Obdient von 1787 ist mit dem
v. 1764 Fide für Fide übereinstimmend,
n. von demselben Kavalier.

J. G. H.

Die älteste mir bis jetzt bekannt ist,
wovon Brief. ist v. J. 1755.

Önsa Sutterusse
Katekismus,

Lühhidelt

Bühhá Kirja perrá árrá-
selletetu, ninf Kússimisse ninf
Kostimisse kombel kofkosäetu.
Summalalle Aurous, ninf temmä
Tarto=Ma Koggodusse Tullus.

Cum Gratia & Privilegio Sac. Imper. Majest. Rusf.

R J G A,
Ben Gottlob Christian Frölich. 1764.

I.

Sinna näet eggä Pärwä ni paljo Onnetust ja mõnda
da Willitsust sundiwät, nink Innimissi ärrä-
koolwat, kustas se tullep?

Utust.

Jer. 2, 19. Sinno Kurjus lahhuw sinuo, nink sinno ülleastminne
nubtiw sinuo.

2. Kustas Pat tullep?

Temmä ei tulle mitte Jummalast, enge tullep (1) Kur-
ratist, ke eelmält om Pattu tennu. (2) Innimissest kene-
nesest ke hendä hääl Melel lassew Kurratist Pattu sisse
hukkutada nink kihhotada.

Law. 8, 5, 5. Sinna ei ole mitte üts Jummal, kel Wallatus
Mele perräst om, Kurri ei püffi mitte sinuo man.

1. Mos. 3, 4, 5, 6. Sis üttele Sinna Raisse wasta: Teije ei sa
toht ärräkoolma, enge Jummal siäp, et Jummal Pärwäl teije
sest (ärräkeeltu Puust) söte, sis awmatas teije Sinna uue,
nink teije sate ollema ütse kui Jummal, nink teedmä Hääd
nink Kurja. Nink se Raine kaje, e. sest Puust hä wili ürwä
nink et temmä kunnis olli näträ, nink himmolil pu. tawga
teggemä, nink wöt temmä Wiljast nink söije, nink and Jummale
Wihhele ka sest; Nink temmä söije.

Rom. 5, 12. Nida kui läbbi üttele Innimisse Pat Ilma sisse om
tulnu, nink Pattu läbbi Surm, nida om ka Surm like Inni-
misse päle läbbi tulnu, kumman nämmä k'ik omma Pattu tennu.

2. Jan. 3, 8. Kä Pattu teep, se om Kurratist; Sest Kurrat päle
tup Algimissest.

3. Mes om Pat?

Jummalä Kässu wasta om, olgo et meije sedda

Hädd, mes meile Kästu om, wabhajättäme, ehl feddä
ätäkeeltu Kurja teme.

1. Jan. 3, 4. Eggäüts, kâ Pattu teep, se teep ku illelohbut. Niink
Pat om illelohbut.

4. Mirmasuggune es Pat om:

Kattesuggune: Perris niink Teggo Pat.

5. Mes Perris Pat om:

Se om üts Budus figest Hääst, niink Käändminne
Eige Kurja pole, läbbi ihholikko Sündmisse meije eeswät-
fist Wannambist perrändetu.

Rom. 5, 18. 19. Nida kui ütte Pattu perräst Hukkatus om tulau
kile Innimisse päle, nida om ka läbbi ütte Diguise Eho Digu
tulau kile Innimisse päle. Sest dise nida kui läbbi ütte Inni-
misse Wallatusse paljo Pattatid om sanu, nida sama ka läbbi
ütte Sönnu Wötmisse paljo Digidid.

Law. 2. 51, 7. Nälse, minna olle patlikkust Seemnest sündinn,
niink minno Emma om minno Pattu sissen sanu.

6. Mes om Teggo Pat?

Mes meije eggä Päiwä Mötte, Sönnu niink Teggo
Dega Jumjala Kässu wasta teme.

Matt. 15, 19. 20. Söämest tullewa wälhä Kurja Mötte, Tapmink
ne, Abbi, Eho, Wilminne, Portus, Wargus, Kawwal Tunnis-
tus, Teotus. Ne omma ne Alia, kumma Innimist pürres
täwä.

Matt. 12, 36. Minna üttele teile, et Innimisse peäwä Urwo and-
ma Rohto Päiwäl, eggäüttest tühjättest Söwäst, mes nemmä
omma pajatann.

7. Mes meije tenime Pattuga:

Jumjala Wibha niink Nuthlust, ajalikko Gurma
niink iggawest Hukkatus.

Rom. 2, 8. 9. Meile, kumma Töttet ei kule, enae kuulwa illeloh-
but, Wain niink Wibha. Dht niink Häddä ille fige Inni-
misse Henge, kâ Kurja teep.

8. Kuis meije hendä sest Tubelussess woime pössiä
Läbbi öige Käändmisse, Pattust.

Ezech. 33, 11. Mi tööst kui minna eha, ütley Jummal, Minna ei olle mitte. Weleha Jummalawallato Surmast, enge et se Jummalawallato henda kaaas ommaft Teest utul essak.

9. Mittus Tükki es sis Pattust, Käännisse mannu waija omma?

Kats Tükki (1.) Kahhise minne nime haige Meel ille. Pateu. (2.) Usf Kristusse sisse; Kumma perra sis, kui Suggu, tallep se wasine Kuulmlane, ehf Eho Pateu rands.

Mark 1, 16. Käänble henda Pattust, utul ussige Armo-Dypast.

Mat 1, 8, 10. Kaudle biget Pattust Käännisse Sullu. Kirnos om ka jo panta Ja Jure külge: Eggäuts Pu nüüd, kumb haad.

Willa ei kanna saap mahha rajotas nime Tulle herdetus.

10. Kas woip Jumminne omme Pateu kahhises da, kui temmä neid ei tunne?

Ei woi mitte. Pateu Tuudminne peap Kahhises misse een käämä.

Jer. 8, 6. Katsap Jummal: Rebdäle ei olle, te omma Kurjust peap kahhise ma, utul ütlemä: Mes te minna jelle?

11. Kustas Pateu turtas?

Jummalala kumme Kässust.

Rom. 3, 20. Läbbi Säduffe om Pateu Tuudminne.

12. Kes om neid kumme Käsku andnu?

Jummal essi.

13. Kelles temmä neid andnu?

Kigille Jumministile.

14. Kenne läbbi es täämmä neid and?

Läbli Mose, omma Sullase.

15. Kus täämmä neid and?

Sinai Mäe pääl. 2. Mos. K. I. 19, 20.

Utule mulle sis eddimäst Käsku?

Al ei peä mitte muud Jummalid olle.

10 een.

17. Mes se om?

Melje peäme Jummalat ülle fige Ussa pelgämä, ar-
maftama nink uftma, ehl temmä päle lootma.

18. Mes meije se eddimärfse Käffu perrä
peäme teggemä?

Meije peäme (1.) Jummalat fige Ussa ülle pelgämä,
se om: Sest et temmä meid ligin Paigun näep, ei peä
meije mitte Kurja teggemä. Ent kui meije Nörkuffest
effime, ei peä melje enne rahbul ollema, kui melje Jumo
malast ollema Armo sanu.

Hebr. 4, 1. Sis peältem näüd, et meije sebdä Tootust mahba ei
jätta, temmä Hengusse fiffe tulla, nink et ütfile meist perrä ei ia.

1. Mos. 11, 39, 9. Jofep ärtel: Kuis peäb minna sis sebdä suurt
Kurja teggemä nink Jummalai wasta patma?

Matt. 16, 75. Sis tuli Peetri Meelde Jesusse Sönnä, kui
temmä temmä wasta ärtel: Enne kui Kilkas saap kirgmä, saat
sinna mwans kolm lörd ärräsaiguna. Nink temmä läts wäljä
nink 11 hallofaste.

Meije peäme (2.) Jummalat fige ülle armaftama.

3. Mos. 10, 12. No näüd, Israel, mes pürowap JESUS
sinna Jummal sinna? kui ennege, et sinna Issaadat omma
Jummalat pelgät, et sinna fige temmä Te fiffen läüt nink tedä
dä armaftat, nink et sinna orjat Issaadat omma Jummalat,
figest Söänest, nink ligest Hengest.

Meije ei peä (3.) minki mu peäle, kui ütfindä Juma
mala päle, omma Totust parnema.

Lav. 1. 46, 2. 3. Jummal om meije Totus nink Wäggi, üts wäega
man ollem Abbi Häddä fiffen. Sepperräst ei pelgä meije mitte,
ehl kül Jim hukka lääs, nink Wäe lesset Weere wajusse.

Jer. 17, 7. Dnäk om se Wees, leä Issanda päle julge
kel Issand temmä Totus om.

Meije peäme (4.) Kannatuffen nink Häddä
talikko ollema.

Jer. Raib 3, 26. 33. Hä selle, leä wail om, nink Issau
odap; sest temmä ei warwa nink ei lurbasta Jun
Söänest.

Meise peäme (5.) illes Süddämeest maddala ollema.

1. Peetr. 5, 5. 6. Piddäge Maddalust kinni, fest Zummal pannep Körti wasta, ent Maddalille annap temmä Armo; Sis gländage hendä vüüd Zummala wäggera Käe alla, et temmä teid üllendäs ommal Ajal.

Meise peäme (6.) waitlema Zummalat temmä Ollemissel nint Tahtmissel perrä opma tundma.

Jan 17, 3. Se om se iggawenne Ello, et nemmä tundwa sinns, einust töttelillo Zummalat, aint leodä sinna ollet lähhätänu, Jesust Kristust.

19. Mes Par om se eesmärtse Kässu wasta?

1. Kui Zunnimine weidi, ehl kohhalt middäle Zummalast ei tijä, ei ka tahha oppeda.

2. Kor. 4, 3. Kui meise Armo Oppus om kinni kattetu sis om se weide sissen kinni kattetu, kumma hukka sawa.

2. Kui Zunnimine ilma Zummala Peljota julgede päle elläp.

1. Jessal. 5, 3. Kui nemmä sawa ütlemä: *Wääd om Rahho nint ei olle Hättä, sis saap Urräräkminne äkkitsest neide päle tukema, öise kui Hallo rastejalla Maise päle.*

3. Kui Zunnimissel Zummalast nint jummalikkust Usjust Melepahha nint Urrätulgästämimine om.

Job. 21, 13. 14. 15. Zummalawallato ütlemä Zummala wasta: *Taggana meist ärrä, meise ei tahha sinny Teest middäle teta. Kes om se Kigewäggeränne, et meise teddä peässeine orgama? Ehl, mes Hääd es meil om fest, et meise teddä appiheikame?*

4. Kui Zunnimine hendä essi, ehl muud umilikkus Ussu, ennämb armatsey kui Zummalat.

5. Kui Zunnimine seddä Nuwo, kumb Zummalalle ütfindä sunnis anda, selle annap, kelle se ei sunni. Kui om: *Valgid vallema, Kolu Pühhi appiheikama, säetul Muul umbussikkuid Toostusi wima, Ma Emma ehl Ma Allusid orjama; mönd Parika ehl Puid Mörtjan Hääd piddämä, neile wabhest Toostust pannema, ehl Ma teggemä.*

5. Mos. 4, 15. 19, Hovite häste omma Henge, seft teise et olle üttele Tähte nannu tol Päiväl, kui **JESUUS** Tall: sisset tenega pajat, Horebhi-Mäe pääl. Et sinna ka omme Silmi illes ei tössa Taima pole, nink näet Päivä, nink Kuub. nink Tähte, nink lil Taima Wälle, nink tagganet ärrä, nink kummarvat neid, nink orjat neid, kumbe Jhan' sinno Jummal' kigelle Rahwale Taima al om saadnu.

Jan. Uuv. 19 10. Nink minna satte mahha se Engli Jalgu ette, teddä kummarvama, nink temmä üttele mulle: Ka, ärrä tekko teddä mitte: Miana olle sinno, nink sinno Welliste aial neide Raas, Sullane, kummil **JESUSS** Tuunistus om: Kummarvat Jummalat.

Ejef. 20, 27. 28. Seperräst kōnnele, sinna Jnnimisse Pats, Israeli Roaga, nink üttele neile: Mida üttele Jummal se **JESUUS**: Teise Wannamba omma minno weel ennambaste lat nu; Gest kui minna neid se Wea sisse ollt minu, kumma ille minna omma Käst ollt illes töstnu, et minna neile teddä annas: Kun nemmä üttele kõrge Kengo eht jammada Nu näiwä, saäl ohwriksiwä nemmä omme Ohwid, nink weiwä sinna omme wainolltlo Andid, nink suitsutiwa saäl omma maggusat Haisu, nink wal-lisa saäl omma Rahia.

6. Kui Jnniminne Willitsussen kannatali ei olle.

Jer. Raib. 3, 39. Mes nūrrisep Jnniminne omman Ellun, nink Wees ille omma Pattu (Tubelusse)? Moudkem ärrä omme Feid, nink otsem (neid) läbbi; Nink täankem hendä **JESUUS** pole.

7. Kui Jnniminne Süddämen nink Neiwini kōrk om, nink maid henne wasta ärräpöllep.

20. üttele mulle töist Käsku?

Sinna ei peä mitte **JESUUS** omma Jummalat Nimme kirjaste pruukma? Gest **JUMMALA** ei tahha teddä mitte nuhtlemata jättä, se temmä Nimme kirjaste purgip.

21. Mes se om?

Meije peäme Jummalat peigämä nink armastama et meije temmä Nimme man ei wammu, ei neä, ei nõ

ei mõlfi, ei ka petta; enge peame seddä fige Häddä sissen appiheitama, pallemä, litmä nink tennämä.

22. Mes meije se tõise Kässu perrä peame teggemä?

Meije peame (1.) Jummalat fige Häddä sissen appiheitama, kui omma Jummalat nink Kristusse läbbi ärräleppatetu Essä.

Lau. 2. 50, 15. Heika minno Appi Häddä sissen, sis tahha minna sianno ärräpasta, nink sianno peal minno litma.

Meije peame (2.) usinaste nink Süddämäst, digen Ussun Kristusse sisse, Jummalat pallemä.

Enk. 18, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. JEsus üttel Moisku Rõnnet, et illes waita om Pallwust piddädä, nink lunnake ei peä ärräwässimä, nink üttel: ütš Sundja olli ütten linan, se es pelgä Jummalat, nink es häbbene Jnntmist. Ent ütš läss Daine olli ka se samma lina sissen: Min! se tulli temmä mannu, nink üttel: Pästä minno minno Wastapanesast. Min! temmä es tahha Lawwa mitte. Ent perräst üttel temmä essi henne man: Ehl minna kül Jummalat ei pelgä, nink üttele Jnntmist et holi. Ent siski, et sesamma läss minno watwap, sis tahha minna teddä päntä, et temmä wimate ei tulle, nink watwap minno. Sis üttel se Jssand: Kuulge mes se kellekõtone Sundja ütley. Es sis ka Jummalat peä püstmä omme ärräwallitselud, kumma D nink Päiwä temmä pole tännitawä, nink peä pükämelektuane neide ille ollema? Minna üttele teile, temmä saap neid pea püstma.

Jan. 26, 25. 24. Tõttelikult, tõttelikult minna üttele teile: Mes teije eäle Essäst sate pallemä minns Mimmel, seddä saap temmä teile audma. Senni Wjani ei olle teije middäle pallelnu minno Mimmel: pallege, sis sate sama, et teije Rõõm täwwe li om.

Meije peame (3.) Jummalat fige Jhho nink Henge Häteggemiste eest tännämä.

Koloss. 3, 17. Kil mes teije eäle teie, Sõnna ehl Teggoga, seddä tekke kil Jssanda JEsusse Mimmel, nink tännäge Jummalat nink Essä läbbi temmä.

Meie peame (4) alles, ka Kristin ning Wilitsussen, Jummalat kiitma.

Eweel 5, 18, 19, 20. Sage täis Waimo, ning pajatage tõine tõise seän Paulust ning Rittusse Kraas, ning waimolikkust Paulust: Paulle ning manke Issandalle omman Soamen: Ning tennage alles lige eest. meie Issanda Jesusse Kristusse Nimmell, Jummalat ning Essä.

23. Mes Par om se tõise Kässi wasta?

1. Kui Jnniminne Häddä Peljo perräst jummalikko Tõttet ei tannista, ehl kobbalt ärräsalgap.

Mat. 10, 32 33. Kä minno üllestanmistap Jnnimiste een, seddä tahha minna ka üllestanmistaba omma tarwaste Issä een. Ent ka minno ärräsalgap Jnnimiste een, seddä tahha minna ka ärräsallata omma tarwaste Issä een.

2. Kui Jnniminne ütte jummalapelgikklo Eho, ehl waiht Kristusse Lubimist Häuß arwop.

Mat. 25, 45. Tõttelikkult, minna üttele teile: Mes teije ei olle tennu üttele, neide lige wähhembide seäst, seddä ei olle teije ka minnole tennu.

3. Kui Jnniminne Umbussun Jummalala Nrimo Leppingo päle Kristusse sissen ei mõtle, henda sest ei rõmusta, ning sest ei pürowä ossalikkus sadda.

4. Kui Jnniminne Häddä sissen katten Mõtten tahhap hukka minnä, dse kui es olles üttele Jummalat, keda woij arwitada.

Esa. 51, 12, 13. Minna, minna olle teige Rõmustala: Mes sinna sis ollet, et sinna Jnnimissi pelgät, Lumma ja peawä koolma? Niin Jnnimisse Kässi, Lumma omma kull Soia? Niin unnetat ärrä seddä Issandat, se sinno om lonu, ka Tarwast wäljä laotap, nial pohjandap Magd? Ent sinna pelgät eggäpätwä Waimoja Wihha, kui temma ette wõttap ärrarikklo. Kohhes Waimoja Wihha jääp?

5. Kui Jnniminne henda weel Jummalala Nrimust rõmustap, ehl temmä kül arwalikkun ning wallitsejag Paltu-Drussen elläp.

Lam. 2. 50, 16, 22. Jummalawollato wasta ütlep Jummal: Mes sinna minno Säduffid arwat, nink wöttat minno Leppingui omma Su sisse? Runna sinna jo Karrisamist wthlat, nink heidat minno Sõnna venne tade. Kui sinna ütte Barrast näet, sis toset sinna temmäga, nink sinuul om ütš Rouso Abbi-Ello Mihiidea. Omma Suud lasset sinna kurja pajatada nink sinno Keel kõnnelep Kawwalust. Isten pajatat sinna omma Welle wasta, nink omma Emma Poisa teotat sinna. Sedda teet sinua, nink minna olle wail, sis mötle: sinna miانو sinno särätse ollewat; ent minna tahha sinno nubhelda, nink tahha sedda sinno Silmi ette sada. Et mötlege jalle se päle, teije, Kumma Jummalat är: aunnetare, et minna (teid) ütšford ärrä ei kũjo, nink ei olle üttele Pästjat ennamb.

6. Kui Inniminne Jummalata, ZEssusse nink sepühhä Kolwainouffe Nimme ilmašata mälletap, pühhä Saa-Pramente arowustamatta Su sisse wöttap, eht lobbalt neidega wannup nink ommale Lähhembälle Kurja šumap.

7. Kui Inniminne ilmašata, eht Harjotuffest, eht Kawwalaste wannup nink neap.

Sir. 23, 9. 14. Ärrä harjotago mitte omma Suud wandma, nink pühhä (Jummalata) Nimme (Assata) mälletama. Sest õffe kui ütš Sullane, sedda saggedaste lahhatas ioneta ei olle, nida ei woi ta se, teä saggedaste wannup, nink Jummalata Nimme (Assata) mälletap, Pattust pühhas olia. Kä saggede wannup, se teep saggede Pattu, nink Willitus ei sa temmä Waja päält mitte ärralama. Kui temmä wannup, nink ei moisa sedda mitte, sis teep temmä siski Pattu. Nink kui temmä moistap, nink põllep sedda ärrä, sis teep temmä katterera Pattu. Ent kui temmä tuhjaste wannup, sis ei olle temmä ommete ilma Pattuta, temmä Waja saap rassedaste nubheldus.

8. Kui Inniminne hääl Melet Palwust ei peä, eht iiti ilma moistmatta sedda teep.

Matt 6, 7. Kui teije Palwust peäte, sis ei peä teije mitte paljo lobbisema, kui Paggana. Sest nemmä mötlewa henda kultas sawat omma Paljopajatamisse perräst.

Kui Inniminne Jummalat teotap.

3. Mos. 24, 16. Rå Issanda Nimme teotap, se peap Sarma koolma, fik Roggodus peap teddå Riwwegå heitmä.

10. Kui Inniminne nõijup, lausup, Sola puhhup, ehl Nõidu, Tundjide nink Lausside man Abbi ossip.

5. Mos 18, 10. 11. 12. Sinno seän ei peä mitte lölkämä, leä omma Poija ehl Tättärt lassup läbbi Tulle minnä, ehl Tuudja, ehl Kueja, ehl Lausia, ehl Lumimaja, ehl Nõid, ehl Arwotelleja, ehl Wõlhu, ehl leä Koolijst küssip. Sest leä seddå teep, se om Issandal üts hirmus Ussi.

3. Mos. N. 19, 31. Teije ei peä hendå mitte käänmä Tundside pole; nink ärge küssige mitte Wõlhust, et teid neist ärrå ei purretetä: Sest minna olle se ISSAND, teije Jummal.

3 Mos. N. 20, 6. 7. Kui hendå üts Heng Tundside pole kånäp, et temmä neide perrå yordup, sis tahha miuna omma Palget sesamma Henge Wasta sädå, nink tahha teddå temmä Rahwast ärrå häetädå. Seperäst pühhändäge händå, nink olge pühhä, sest minna olle ISSAND, teije Jummal.

11. Kui Inniminne hendå waas panttey, nink ei olle mitte.

Matt. 23, 27. 28. Häddå teile Kirjatundjille nink Wariferille, teije Wlgje, kumma ollete ärråwabatu Haudu saarnasse, kumma wäljäst kül illusaste paistwa, ent sisset omma nemmä täüs Koolja Luid, nink figesuggust Rojust. Nida ka teije, wäljäst olle e kül waa nättå Rahwa een, ent sisset ollete täüs Kawwa-lust nink Kurjust.

12. Kui Inniminne antu Hä eest Jummalat ei tennå, enge arwop seddå sökke Onne päle.

Hos. 2, 8. Israel ei tahha mitte tedå, minno se ollewat, ke temmäle anuep Wilja, Wina nink Oli, nink et minna tälle paljo Höbbemat nink Kulda olle andnu, mes nemmä Paali Anwustamisse päle omma kulltanu.

13. Kui Inniminne Wilja Hukkaminnemist nink mund Rahjo Kurrati nink Nõidu Süüs arwap, kumma jo Jummal meije Wattu perräst meid sega nuhtlep.

Hiag. 1, 9. 10. 11. Teije odate kül paljo, nink nässe weidi saap, nink ehl teije seddå kül koddõ wite, sissi pillä minna seddå ärrå (Kui Agganid.) Minkperräst, ütlep Issand Zebi

Seperräst, et minno Sodda ni thüjä saifap, nink eggäüts rüh-
hip omma Koa pole. Seperräst om Taiwas teije ülle omma
Kastet kinni piddanu, nink Ma omma Wilja; Nink minna olle
Pouda heiganu ülle Ma nink Mäe, ülle Wilja, Wina, Oli, nink,
ülle lige, meä Maast tulley, ka ülle Jnanimisse nink Töpra, nink
ülle lige Käe Waiwa.

Mal. 3, 9, 10. Seperräst ollete teile ka ärräwannotu, et teil kii
Käe al tühja löppey, sest teije pettäte minno kii. Ent wiige kii
Kunnist minno Terrä Uitu sisse, et minno Koa sissen Göli om,
nink laege minno se sissen, ütley se Issand Zebaoth, weel es min-
na teile ei sa Taiwa Ukuid ülles awwama, nink Sunnust Wil-
jalt mahha kalbama.

24. Ütle mulle kolmandat Kästu?

Sinna peät pühhä Päiwä pühhändämä.

25. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama,
et meije Zuttust nink Jummalä Sönnä ärrä ei pöle, enge
peäme seddä pühhäp piddämä, hääl Melel kuulma nink
opma.

26. Mes meije se kolmanda Kässu perwä
peämä teggemä?

Meije peäme (1.) Pühhä Päiwä nink muud kalli
Pühhi pühhäp piddämä.

2. Mos. R. 20, 9, 10. Mätle Pühhä, Päiwä päle, et sinna teddä
pühhändät. Kuus Päiwä peät sinna Tööd teggemä, nink kii
omma Ustia tallitama; Ent säitsmel Päiwäl om Issanda sinno
Jummalä Hengämisse Päiw: sis ei peä sinna üttele Tööd teg-
gema, ei sinno Woig, ei ka sinno Tüttär, ei ka sinno Sullane, ei
ka sinno Präütik, ei ka sinno Töbras, ei ka sinno Wäras, ka sis
sinno Wärräjuu om.

Meije peäme (2) Jummalä Sönnä hääl Melel kuul-
ma, nink hääl Melel se sissest Jummalat nink hendä essi
opma taudma.

Hebr. 10, 24, 25. Hoitkem töine töist Ajamissea Urmu nink Hä-
teagode pole: Nink ärräjätkem mitte mahha omma Kongo-
tust, nida kui mönnel Wiis om, enge mannitsekem töine töit:
Nink

Niink sebdä paljo ennämbeste, et teise neäte Päiwä lähhüde tulawat.

Meije peäme (3) kigest Süddämeest püüdä Zummala Sönnä perrä ellöda.

Zak. 1, 12. Olge Sönnä Teggijä, niink ärge olge mitte Kualia ütfindä, kummaga teise hendä essi ärräpettäte.

Meije peäme (4) omma Süddäme Rönnä niink Hengust Zummala sissen Kr. stusse äbbi otsma.

27. Mes Pac om se kolmanda Kästu wastä?

1. Kui Zaniminne Pühhä Päiwä niink muud läetu Pühhi Töteggemisse, Ostmisse niink Mümissä, eht Laisslemisse, eht Liig. Sögi nung Jogi, Mängmisse niink Tantsmisse, eht muudo nisugguste Äsunga Otsa sadap.

2. Mof. N. 31, 12. Hoihe minno Hendämisse Päiwä, se et temmhe teil pühhä om. Kä teddä et pühhändä, se peap Surma Koolma: Kä ütte Tödd, selsammal (Päiwäl) teep, sesamma Heng peap ärrähäetetämä temme Rahwa seäst.

2. Kui Zanimissel Zummala Sönnä päle Himmo ei olle, Zuttuffest wallato Kombel niink Häddätä ärräjaj, händä ka hääl Melel ei lasse oppetada.

Luk. 10, 16. Kä teid kulep, se kulep minno: Niink te teid ärräpöllep, se pöllep minno ärrä: Ent te minno ärräpöllep, se pöllep sebdä ärrä, se minno om lähhätanu.

3. Kui Zaniminne ei püüwä Zummala Sönnä perrä ellöda.

Ezek. 33, 30, 33. Niink sinna Zanimisse Läts, sinno Rahwas pajatap sunust Sainu neal niink Kga Uffe een, niink ütley töine töte se wastä: Tulge, pallem, niink kuulgem, mes Issand ütley. Niink nämme sawa sinno mannu tullesma, Koggodusse sisse, niink sinno een istma kui minno Rahwas, niink sawa sinno Sönnä kuulma, ent nämme ei sa middäle seperrä teggemä. Enge eht nemmä kül libbedäst siänoga sawa pajatama, sisti saap neide Südda neide Kästou perrä läümä. Ent sinna saat neil ollema kui ütte hä Mäng-Mihhe kavis niink hähälelunne Laul. Ent kui se saap tullesma, (nätle se tulles,) sis sawa nemmä tuldun et Prowest neide seän om olnu.

28. Ütle mulle neljandat Käsku?

Sinna peat omma Essi ning omma Emma
aurustama, et sinno Kässi häste käüp, ning
sinna kawatwa ellat Ma pä il.

29. Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ning armastama,
et meije omme Wannambid ning Essandid ärrä ei põlle,
ei ka wihhast; enge peame neid aurustama, neid orja-
ma, neide Sõnna wõtma, ning neid armsas ning ausas
piddama.

30. Reddäs sinna sijn mõisat Essä ning
Emma Nimmega?

Ei ütfinde minno ihholikko Essä ning Emma, enge ka
Essäkät ning Ammakät, Aija ning Amma, Perre Wan-
nambid ning Holokandid, minno Opetajat, Kert-
Essandat, Kool-Meistrit, minno Essandid ning Emmandid.

31. Mes sinna neilesammale se neljanda
Käsku perrä peat reggemä?

Minna peä neid aurustama, neid orjama, lige Häga
neide Käe man ollema, neid lige Ässu sissen, kumma Jum-
mala ning temmä Sõnna wasta ei olle, kuulma, ning
armsas ning kallis piddama.

Sir. 3, 9. 10. 11. Aurusta omma Essä Tõ ning Sõnauga, et tem-
mät Danitus sinno päle ullep. Sest Essä Danistminne teep
Latšule Waij., ent Emma Wandminne kissup neid mahha
Ro. 3, 10 Latse, lige sõnawõtlikko Wannambille kigja Ässu:
Sest se om JESUSA Mele perräst.

Rom 13, 1. 2. Eggäüts Heng olgo üllembille allabeitlik, kummit
Woiust temmä ülle om; Sest üllembät ei olle, kni ennege
Jummalast, ning kun üllembid om, ne omma Jummalast säe-
tu. Nä nüüd üllembide wasta pannep, se pannep Jummalast
Sõusse wasta. Ent kumma wasta pannewa, ne sawa Kõhtu
Sõna henne ülle.

5, 29. Jummalat süngis enamb kuulda, kui Janimissi

32. Mes peäwä Wannamba, Üllemä, Oppetaja
nink Essanda sesunnatse Kässu perrä
teggemä?

Nemmä peäwä ussinaste omme Laste, Allambide,
Kuuljide nink Perre eest Palwust piddämä, neidesammu
ihholikkö nink waimolikkö Onnistust otsma, et nemmä
woissi rahholikkult ellädä, Egen Jummalä Peljun nink
Luwun.

Erweef. 6, 4. Wannamba ärge kihhotage omme Lasti Wihhale,
enge lastwatage neid Karristamissen nink Issanda Mannitsee-
missen.

1. Tim. 5, 8. Kä Onnistuse nink efiäräikkult omma Roddo-
Rahwa eest ei holitse, se om Wlu äräsalgnu, nink om Kurjem
Umbussiat.

33. Mes Pat om se neljäändä Kässu wasta?

1. Kui Wannamba omme Lasti lastwa ülles lastwada
kui Töprid, neid Karristamissen nink Issanda Mannit-
semissen ei lastwata, neid ka omma Kurja Elloga pahhan-
dama.

2. Kui Üllemä nink Kerk-Essanda Süddämest ei ho-
litse, et lige Assa eest Jummalä Peljus nink Öigus
Rahwa sean wois wallitseda.

3. Kui Essanda nink Perre-Mihhe omma Perret
Jummalä-Peljun ei peä, enge neid weel keelwä, se tarbis
Uiga ei anna; Eht, kui nämä neile neide ärätenitu
Palka finni piddämä.

4. Kui Laste, Allamba, Kuulja, Perre, omme Wan-
nambid, Üllemid, Kerk-Essandid nink Essandid ärä-
pölgwä, neid wihhastawa, neide eest Jummalat ei palle,
nink neile ei te, mes neile sünnis.

3. Mos. R. 20, 9. Ke omma Essä, eht omma Emmä wannun, se
peäp Surma koolina; Lemmä Weri olgo temmä pääl, et
temmä omma Essä eht Emmä om wandnu.

Gal. Sünn. 30, 17. Sedvä Silmä, kumb omma Essä

nint pöllep ärrä omma Emma Söana wotta, peäna Kaarna
 Jo wera wäljä jaggama, nint nore Kotka ärräsöma.

34. Utle mulle wijendar Kästu?

Sinna ei peä mitte ärrätapma.

35. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nint armastama,
 et meije omma Lähhebä Zhhulle ütete Kabjo eht
 Wikka ei te, enge peäme teddä arowitama nint eddisi
 saatma lige ihholikko Häddä siffen.

36. Mes meije se wijenda Kässu peträ peäme
 reggemä?

Meije peäme (1) omma Lähhebät armastama, kui
 hendä essi.

Matt 22, 39. Sinna peät omma Lähhebät armastama kui
 hendä essi.

Luk. 6, 33. Nida kui teige tahhate, et Kabwas teile peäp teggemä,
 nida tekke teije ka neile samma warki.

Meije peäme (2) ommale Lähhebälle Tobben,
 Waiusseu nint mu ihholikko Häddä siffen Armo näute
 ma, te dā arowitama nint eddisi saatma.

Gal. Sön. 24, 11. Västä neid, lumbe tahhetas tappa, nint ärrä
 tako neist, lumbe tahhetas kolus lümwä

2 Mos. K. 23, 4 5. Kui sinna omma Wihhalasse Häriä eht ärrä
 essinu Eßli wasta puttut, sis peät sinna äddä seddämaid talle
 taggasi wimä. Kui sinna omma Wastapanneja Eßlit näet
 Koorina al maan ollewat, sis ärräjätko teddä mitte nidabe,
 enge jättä seddämaid (omma Tood) mahha temmä perräst.

Meije peäme (3) biljamelelisse nint söbralikko ollema.
 Kal 5 22. Waimo Suggu om Urm, Kööm Kabbo, Pit Weel,
 Söbrus, Heldus, Ust, Tassaus, puhta Ello Hibdämiane.

Meije peäme (4) neile, lumma meile Kurja omma
 tennu, hääl Melel andihandma, ka omme Wihhaleissi
 armastema.

Ernest

Wine löise waka söbralikko, söameli'ko, nint
 wih, nida kui ka Jummal Kristusseu meile

Matt. 5, 44. Urmaffage omme Wainlaifi, önnistage neid, kumma teid wandwa, tekke Hääd neile, kumma teid wihkawa, nink pallege neide eest, kumma teile Rahjo teggemä, nink teid per-ränkiusawa: Et teije omma Essä Latse ollete, kumb Taiman om, seß remmä lassap omma Päimä tösta ülle Kurja nink Hä, nink lassap Bihma saddada Digebe nink üllekohtoside päle.

Meije peame (5) omma essiwät Lähembät welleliko kullt mannissema, nink ka essi söamelikko Mannitsust Hääl Melel wastawötma.

3. Mos. 19, 17. Sinna ei peä omma Welle mitte wihkama omman Süddämen, en e peät omma Lähembät nomima, et sinna remmä per-äst ei peä Süda kandma.

37. Mes Pat om se wijenda Kässu waasta?

Kui meije ommale Jhhole Lija, Jogi, Wortmisse ehl sure Julgussaga Rahjo teme.

2. Kor. 7, 10. Jummalik Kurbus sadap Pattast, Käändmist Önnistusseß, kumba ei kahhifeta, Ent Ilma Kurbus sadap Surma.

1. Kor 6, 18. Take Wortust. Kil Pat, mes Jumminne eäle teep, se om wäljal pool Jhho: Ent leä pordup, se pattup henne omma Jhho waasta.

Sir. 3, 27. 28. Ke hendä hääl Melel Häddä sisse annap, se läst se sissen hukla, nink üttele ülli julgele Jannimissele saap wimate kurri Ots.

2. Kui meije omma Lähembät tappame, (a) Söämega, kui meije teddä surest Bihkast wihkame, nink Eigesuggust Kurja tälle sömwame nink kunnäme.

1. Jan. 3, 15 Eggäuts, ke omma Welle wihkap se om Köwel: Nink teije tijäte, et üttelele Kööwliil ei olle iggäwenne Eho henne sissen jädwä.

(b) Suga, kui meije teddä söimame nink laidame.

Matt. 5, 22 Keä ilmaßjata omma Wellega Bihha peap, se om Koptoga wölgö: Ent leä omma Welle waasta ütley Kaka, se om sure Koptoga wölgö: Ent leä ütley: Sinna Hangu, se om Pörgu Tullega wölgö.

1. Peetr. 1, 9. Urge rassoge Kurja Kurjaga, ehl Söimamist Söimamissega; Ent se waasta önnistage, nink teedke, et teije selle ollete kutsutu, et teije Önnistamist perrändäße.

(c) Käega, kui meije temmä Jhulle Kabjo teme.

3. Mos. N. 24, 17. 19 Kä Jnnimist ärratoppap, se peap Surma too'ma, n:nk kä ommale Lähhembälle Willa teep, selle peap nida tettämä, kui temmä om tennu.

(d) Kombidega, kui meije tedda ähwärdäme nink hirmotame.

1. Mos. N. 4, 6. 7. Sis üttel JESUMD Raini wasta: Welles sinna wihhane ollet? Nink welles sinno Palge ärrämudas? Es se ni olle? Kui sinna õigede teet, sis ollet sinna wastawõtlit, ent kui sinna õigede ei te, sis maggay Par Usse een, nink temmä püwõwäp siano päle, et sinna wakitse temma ülle.

3. Kui meije wihhatse, omma Pā perritse, riidlikko nink lepmättä olleme.

Ewees 4. 26. Wihhastelge, nink ärge patke mitte; ärge lasse Pāiwā mahha minnä ülle omma Wihha.

4. Kui meije omnast Lähhembäst Kurja mõtlemē, hend' temmä Kabjo ülle rōmustame, nink, kui temmä Käpāste Käup, Kadellikko olleme.

5. Sõn. 24, 17. Ärrä rōmustago hendä mitte, kui sinno Waini Laine sattap, nink sinno Süddä ärrä olgo mitte rōõmsa ülle temmä Duuetasse.

5. Kui meije muid pahhandame.

Matt. 18, 6. 7. Keä pahhandap ütte neist Wäikust, lumma minno siije uskwa, selle õlles parremb, et üts Westli-Kiwõi saap pōdus temmä Kala; nink et temmä saap ärräuppotetus Werre, kun lige sūwõwemb om. Häddä Ilmale Pahhandusse per-räst; Pahhandus peap jo tullema: Sissi Häddä selle Jnnimisselle lumma läbbi Pahhandus tulley.

38. Ütle mulle kuendar Kästü?

Sinna ei peä mitte Abbi-Gilo rikma.

39. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelhämä nink armastama, et meije puhtaste nink ausaste elläme Sõnnu nink Teg-gode süßen, nink et eggäüts omma Abbi-Kaast peap armastama nink auruustama.

40. Mes meije se kuenda Kässu perrä peäme, teggemä?

Meije peäme (1) puhaste, ausaste, kaineste nink par-
raussi, ni wäljän Abbi-Ello, kui se jamma sissen ellämä.

Hebr. 13, 4. Abbi-Ello peäp ausaste petämä like seän, nink Abbi-
Ello woi purretämättä.

Ps. 21, 34. Hoihe händä, et teije Soäme ei sa koormatus Lija-
Sögi nink ei. Jogi nink Patoitusse Murrega, nink et se Päiw
äkkitselt teije päle ei tulle: Sest temmä soap tullemä kui Keel-
kabel like päle, kumma se koggona Ma pääl ellämä.

1. Peetr. 5, 8. Olge kaine, walroke, sest teije Wainlannē Kurrat
käüp umbrelaot, kui röökä Louw, nink otsp, teddä temmä
arraneläs.

2. Abbi Ello. Rahwas peäp hendä henne waihel ar-
mastama, arwitama, rahholikkult nink üttemelelikkult
ellämä.

1. Mo. 2, 18. Nink Jummal se. JESUUS ättel: E ei ote
mitte hä, et Jnnimine ütfindä om, minna tahhä tälbi
tertä, kumb temmä ämbre peäp ollema.

Sir. 25, 1. 2. Kolm kaunist Ussa om, kumma Jummalan
misse Mele perräst omma: Kui Wellitse üttemelelisse omma,
nink Kullä Wihhe hendä armastawa, nink Mees nink Naine
häste te sänniwä.

41. Mes Pat om se kuenda Kässu wasta?

Kil häuto Mötte, Könnē, Teggio nink Kombe.

Matt. 5, 28. Minna ütse teile, et eggäuts. Iä ütse Naise päle kaep,
et temmä teddä himmuskap, se om so Abbi-Ello temmäga rikau
omman Soämen.

1. Kor 6, 9. 10. Es teije tija, ütsehtotse ei sa Jummalan Kiiki
perrändämä? ärge essige mitte, Portja, ei la Waar. Jum-
male Paletja, ei la Abbi-Ello. Kijja, ei la Ahne, ei la Jodico,
ei la Laitja, ei la Kussa, ei sa mitte Jummalan Kiiki perrän-
dämä.

2. Kil mes Häütusse pole kibhotap, kui: Liig. Sömin-
ne nink Jominne, häuto Keiwa, Tantsminne, Laistle-
minne, nink nisuggutsid Usju ennämb.

42. Ütle mulle säitsmet Kästu?

Sinna ei peä mitte warrastama.

43. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama, et meije omma Lähbembä Rahha ehk Hääd ei wotta, ehk kawwala Kauba ehk Ostmissega denne Kätte ei sada; enge peäme teddä arowitama, temmä Hääd nink Pätöis tust kaswatada nink hoita.

44. Mes meije se säitsme Kästu perrä peäme teggemä?

Meije peäme, (1.) Digust Ostmissen nink Mümissen teggemä nink otsima.

Teisal. 4, 6. Keäte ei peä ülli kawwette haarma, nink ommaß Wellet Ahnust ajama Kauplemissen.

Meije peäme (2) hääd Kaupa varra Hinna eest ommale Lähbembälle mümä.

Meije peäme (3) se sissen, mes meile Kästu ehk meije Hotele antu om, ussina nink ussutawa ollema.

Luk. 16, 10. 11. Kä Wäikun ussutaw om, se om ka Suren ussutaw. Nink se Wäikun kōmwer om, se om ka Suren kōmwer. Kui teije rād ällekohtosen Drammonu ussutawa ei olle, kes teile Tōttet tahhau usku.

1. Kor. 4, 2. Majapiddä ist ofsitat, et üts saas ussutaw löitus.

Meije peäme (4) hääl Melel selle, kelle tarbiß lat, latnama, ka seddä lainatut hääl Melel jälle andma.

Luk 6, 35. Armastage omme Wainlaisi, nink tekke Hääd nink lainke, et teije middäle wasta ei loda, üs saap teije Pall soure ollema, nink teije sate se Rigelörgemba katse ollema; Gess temmä om helde Tennämättä nink Kurje wasta.

Lav. 2. 17, 21. Jummalawallato lainap, nink ei massa mitte; Ent se Dige om armolil nink helde.

Meije peäme (5) ommale Lähbembälle seddä, mes temmäl om ärrakaddonu, jälle arowitama Kätte sata, paio anāmbeste essi jälle andma, kui meije seddä olleme löidnu.

2. Mos. K. 22, 1. 2 3. Kä Härgä eh' Lammast warrastap, ninf tappap sebdä, eh' müüp sebdä ärrä, se peäp wi:s Härgä ütte Häria eest jälle andma ninf nelli Lammast ütte Lamba eest. Kui Warras kunnale löitäs fisse murdwab, ninf lötwäs se ülle, et temmä ä äkolep sis ei peä temmä Werd mitte o'sitama. Ent kui Wäim temmä ille om tösuu, sis peäp temmä Werd o'sitama. Warras peäp jälle andma; kui temmä ei olle, sis peäp sebdä temmä Wargusse peräst ä: ämüdämä.

Meije peäme (6) eigest Jouruust kil Häddä ninf Rahjo meije Lähhembä päält ärräkäämä.

Meije peäme (7) weitsiga rahhul, löhke ninf helde ollema.

Heebr. 13, 5. Käül olao Ahnuffeta, ninf olge rahhul sega, mies teil om; sest temmä om üttelnu: Minna ei tahha sinno mitte ille Käe heitä, ei ka sinno mahha jä tä.

Meije peäme (8) Ullekohtoga Lokko pantu Hääd hääl Melel jälle andma, eh' masma.

Lut. 19, 8, Zakeus saif ninf üttel Jssanda wasta: Käste, Jssand, pookt Ossa oimast Hääst anna minna Wastille, ninf kui minna kerkilt muddale olle petnu, sis anna minna sebdä nell'werre. ille.

45. Mes Par om se Saitime Kästu wasta?

1. Rigesuggune Wargus, kumma läbbi Jumminne omma Lähhembä Hääd benne pole küssup, olgo arowa likkult wäggisi, eh' sallajalt Kawwalussega.

1. Kor. 6, 10. Warga, ei ka Abne, ei ka Jodiko, ei ka Laitsa, ei ka Müsja ei sa mitte Jummalä Riiki perrändämä.

2. Abnus, ilmtäünnättä Süddä, Himmo äkkitselt rikkas sada, ninf Lija-Kastou Ajaminne eh' Wöeminne.

Ezef. 8, 13. Kä omma Rahha Li-Kuma päle paaney eh' en-näm wöttap kui Kohhus om, kas se kül peäß ellämä? Temmä ei peä mitte ellämä; enge sest, et temmä säräst Kurja om tennu, peäp temmä Gurma loolma; temmä Berri olgo temmä pääl.

1. Tim. 6, 6. Jummalä Weljus Rahhul, Ollemissega om suur Käpe.

3. Rigesuggune Ullekohtus, Ussoto, Olleminne, Laisus Lö man, ninf Pettus Kawplemissen.

2. Tessal. 3, 10. 11. 12. Kä ei tapha Tödd tetta, se ei peä la mitte sömä; Sest meije tuleme mönda teije seän kurja Kombe perrä kääwat, nink ei (Kulu) mitte Tödd teggewät, enge tühjä Affia tagga ajawat. Ent nisugustid läffeme, nink mannisfeme neid läbbi meije Jssanda Jesusse Kristusse, et nemmä rahho likkult Tödd tetten neide omma Leiba sömä.

4. Kätte usutu Affia Hukkasaatminne.

5. Kui wölgö wöetas, nink ei mastä mitte ärrä.

6. Kattesuggust Kalo nink Möro piddämä.

5. Mos. 25, 14. 15. Sulei peä mitte kattesuggune Kaal sinno Paunan ollema, suur nink wäilenne. Nink sinno Wajan ei peä mitte kattesuggust Warka, suurt nink wäilene, ollema. Sinna peä ätte tämwe nink öige Kalo, nink ätte täre nink öiget Warka piddämä, et sinno Jggä pil woif olla se Ma sise sen, kumba sulle JESUS sinno Jummal saap andma. Sest Jummalal sinno Jssandal omma kii, kumma kurja teggewä, üts hirmus Affi.

7. Warrastetu Hä Ärräkälminne, ehl löitü Affia Kinnipiddäminne.

8. Tühjä Köndminne, Laiffus nink Prasminne.

46. Ütle mulle kattessamat Käffu?

Sinna ei peä mitte kawwalat Tunnistast andma omma Lähhembä wasta.

47. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armostama, et meije omma Lähhembä päle kawwalal Kombe ei wölsi, teddä ei pettä, Keeld temmä päle ei pessa, ehl kurja Könnel ej tösta; enge meije peäme teddä wabbandama, Hääd temmäst pajatama, nink kii Affia hä pole käänmä.

48. Mes meije se kattessama Käffu perrä peäme teggemä?

Meije peäme (1) lige omme Sönnu, Könnel nink Teggede sissen Töttet pajatama, nink Öigust teggemä.

Sam L. 12, 1 2. 3. Iffand, les saap ellämä sinno Koriussen? nink les saap jämä sinno pühä Mäe päle? Keä Kõrwerussen ei Pää nink Sigust teep, nink pajatap Tõttet Süddämest. Kä Pentä päle Keelbe ei peßä, nink ommalle Lähhembälle Kurja ei te, nink omma Lähhembät ei teota.

Meije ei peä (2) seddä, mes meile sallajalt om ussutu nink üteldu, wäljä lobbisema; se om petma.

Gal. Sõn 25, 9. 10. Sada Dtsa omma Ussa omma Lähhembäga, nink ärrä awwaldago mitte tõise Sallaust, et se, ká seddä Kulep, kurja sinnust ei kõnnele, nink kurri Pajarus sinnust eäle mahha ei jä: üts Sõnna, äs kõnneldu, kui seddä peap kõnneldama, om ni kui lukatse Ubbina Höppe-Liimwä sissen.

Meije peäme (3) omma Lähhembä tutwa Waggaust nink Urmo Kelepeßide wasta kaitisma.

Gal. Sõn 31, 8 9. Urwa üles omma Suud Keletumme eest, nink lige neide Ussa eest, kummil Dts Käen om. Urwa üles omma Suud, nink moista (Kohhut) õigede, nink awwita Häddälis nin' Waist.

Meije peäme (4) ommast Lähhembäst, ni paljo kui Ammeti nink Sigusse perräst eäle woip olla, selget Hääd pajatama, temmä Tello Urmo perrä ärräselletämä, nink temmä Wigga ehl Fsitust kinnikatma.

Matt. 7, 1. Urge sundke mitte, et teije ei sa sunnitus.

49. Mes Pat om se Kattessama Kässu wasta?

1. Kigesuggune Wõß nink Walle.

Ewees. 4, 25. Jätke mahha Walle, nink pajatage Tõttet eggä üts omma Lähhembäga, sest et meije olleme toine tõise Lu-Liimisse.

Jan. Ur. 21, 8. Rigil Wõßsil saap omma Dssa ollema se Wälgi sissen, kumb Tulle nink Tõrwaga pallap, se om tõine Surm.

2. Kawwalat Tunnistust omma Lähhembä wasta, olgo Kohto een ehl muido, andma.

Gal. Sõn 19, 9. üts Kawwal Liig Mees ei jä mitte nuhtlematta, nink keä Julgede Walle pajatap, se saap hukka.

3. Kui Sälja takkan Lähhembä päle Kele kannetas fil temmä Tõ tõisite kääntäs, eggämihhe man kurri Kõnne

Rõnne temmä päle tõstetas, kui teddä Kelepesmisse wasta ei kaitseta, enge sest rõõmsa oldas.

3. Mos R. 19, 16 Sinna ei peä mitte Kelepesiäs käändma omma Rahwaseän, suna ei peä mitte omma Lähhembä Werre wasta saisma, minna olle se **ISUMD.**

4. Lähhembä Sallaust temmä Rahjus awwaldama, teedmättä ehl sallajat Ujsia kui Tõttet wäljä lobbisema.

5. Kawwalat Corret tõstma nink Rahwast tokko saatma.

6. Tõisi ärräpõlgma, et seddä Põlgjat hendä peäp targas nink waas petämä.

2. Kor. 10, 12. Meije ei tohhi hendä mitte neide sekkä arwata ehl luggeda, kumma hendä essi litwä; enge sest, et nemmä hendä essi hennega nõõdwa, nink arwata hendä essi henne wasta, sis ei moista nemmä middäte.

50. Ütle mulle ütressämät Rästü?

Sinna ei peä mitte himmustama omma Lähhembä Kotta.

51. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama, et meije Kawwalussiega omma Lähhembä Perrändusse ehl Maija perrä ei kiusa, ei ka üttele Sigusse Tähhe al henne Kätte ei sada; enge peäme teddä arwitama, et temmä seddä wois piddädä, nink se mannu jäädä.

52. Mes meije ütressämä Rästü perrä peäme reggemä?

Meije peäme (1.) Süddämeest puhta nink figest Kurjast Himmust wabba ollema.

Matt 5, 8 Sasa omma ne, kumma puhta Söämeest omma, sest nemmä sawa Jummalat näggemä.

Rom. 8, 13. Kui teije Lihha perrä elläte, sis sate ärrätoolma, eni kui teije läbbi Waimo Lihha Tello koletate, sis sate ellämä.

Meije peäme (2) omma Süddäme Rõmu Jummalan nink Häteggewissen otsma.

Law. 2. 37, 4. Rdmusta hendä Jssanda sissen, temmä saap sulle andma, mes sinno Süddä himmustap.

Meije peáme (3) tööst Melest tige kurja Himmo wasta pannema nink taplema.

Kal. 5, 24. Kumma Kristusse perrält omma, ne pannema omma Lihha Kristi, Himmo nink Tabtmistega.

Meije peáme (4) läbbi eggapäiwälisse Pattusta Käändmisse neide Andisandmist Jummalast pallema.

Law 2. 19, 13. Kes woiw tedä, kui saggede temmä essip? Puhasta minno ka (O JUMMALA) sallajast Essitussist.

Meije peáme (5) hendä essi ärräalgma.

Luk. 9, 13. Kristus üttel kike wasta: Kä minno perrä tabhap tulla, se sallago hendä essi ärrä, nink wötke omma Kristi eggapäiwä (henne päle) nink tulgo minno perrä.

Meije peáme (6) seddä Ilma ärräpölgma, nink iggas west Elo himmustama.

1. Jan. 2, 15. 17. Urge armastage seddä Ilma, ei ka seddä, mes Ilman om. Kä Ilma armastap, se sissen ei olle Jssä Armo mitte; Gest kil mes Ilman om, Lihha Himmo nink Silmä Himmo, nink Rört-Elo, se ei olle mitte Jssäst, enge se om Ilmast. Nink se Ilm lat hukka, nink temmä Himmo; Gut ka Jummalä Tabtmist teep, se jääp iagawes.

53. Mes Par om se urressamä Kässi wasta?

1. Kil kurri Süddäme Himmo.

Mark. 7, 21. 23. Siffelt poolt Innimisse Sdämeest tullewa wälkä kurja Mötte, Ubbi-Elo, Kilminne, Portminne, Tapminne, Wargus, Ahnus, Kurjus, Kawwallas, Lurafus, Kurri Silmi, Jummalä Teotus, Rörtus, Haugus. Kil neshnatsi kurja Tükki tullewa siffelt poolt wälkä, nink pürretäwä Innimist.

2. Kaddeus, kui meije Lähhembä Kässi häste läüp, nink meije tälle seddä ei kunnä.

Gal. Sön. 21, 10. Jummalawallato Heng himmustap Kurja, nink temmä Lähhemb ei olle temmä mitte wastawötlik.

3. Lihhalik Julgus, kui Inniminne hendä essi täbbele ei panne, kurja Himmo nink Mötte wasta ei saisa, enge neid armastap, ommale Lihhale Hölpo otsip, nink Pattu parralist Uiga ei taggane.

Jak 1. 14. 15. Eggänts Eiusatas, kui temmä ommast Himmast
weräs nin' Eihhotetas Verräst, kui Himmo om sanu, sis sün-
nitäp temmä Pattu; Ent kui Pat om täüdetu, sis sünnitap se
Surma.

4. Kui Znnimissel häuto Palgist, Taulust nin' Rõn-
nist Melehä om.

Eweel. 4. 29. 30 ütsele tähbi Sõnna ärrätulgo teije Suust wäl-
jä, engt mes hä om Parrandamisse, kui seddä waija om, et se
Uimo toop neile, kumma seddä kuulwa. Min' ärge kurbasta-
ge mitte Jummalä pühhä Waimo, kummaga teije kui Pitsa-
tiga ollete kinnitetu Ärrälunnastamisse Päiwäni.

5. Kui Znniminne hääl Melel ei tabha Surmast
kaulda, ehk se päle möttelda.

54. Ütle mulle kümnet Käsku?

Sinna ei peä mitte himmustama omma
Lähhembä Naist, Sullast, Näutsikut, Tõb-
rast, ehk kii mes temmä verrast om.

55. Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nin' armastama,
et meije omma Lähhembä Naist, Verret ehk Tõbrast
henne pole ei kisse, ehk temmäst ärrä ei sada; enge peäme
neid mannitsema, et nemmä jäwä nin' tewä, mes neile
sunnis.

56. Mes meije se kümne Käsku perrä peäme
teggemä?

Meil peäp üts kohhalt pohhas, pühhä nin' wagga
Ello olema, nida kui Znnimissel olli, enne kui temmä
Pattu sisse satte.

Matt 5, 48 Teije peäte tämwelikko ollema, nida kui teije Essä,
kumb Taiwan om, tämwelik om.

57. Mes Pat om se kümne Käsku wasta?

Se kurri Verre, Himmo, kumma sissen kii Znnimisse
omma sündinu.

Rom. 7, 7. Minna es done Himmo, kui Sädus es olles üttelau:
Siina ei peä himm stama

58. Kas sis kük Innimisse neid Råsku peäwä
piddämä?

Ja. Siin ei olle ütsele neist wabba, olgo kes eäle
om, ehk tabhop.

59. Mes peäp neid sis ajama neidsammu
Råsku piddämä?

1. Jummalalange Abwardam nne, kumba temmä
neile kulutap, kumma temmä Råsku perrä ei tabba tetta.

2. Se Tootus, kumba temmä neile annap, kumma
teddä kuulwa, nink temmä Råsku piddämä.

60. Kunnan Paigan es ne kars Tükki meile
omma tedä antu?

Kümme Råsku Otsa-Sõnnu sissen.

61. Ürle mulle neid Otsa-Sõnnu?

Minna **JESAND**, sinno **JUMMAL**,
olle ütse wäggero, wiuhane Jummal, ke neide
päle, kumma minno wiuhawa, Wannambide
Pattu Koddo otsiw Laste päle, kolmanda nink
neljandä Põlwe sisse. Ent neile, kumma min-
no armastawa nink minno Råsku piddämä,
te minna Hääd, ammat tuhbanda Põlwe sisse.

62. Mes se om?

Jummal abwardap nubhelda liike, kumma neide sinnas-
te Råsku ille astwa; Seperräst peäme temmä Wibha
pelgämä, nink ei peä mitte nisugguste Råsku wasta teg-
gemä. Ent temmä tootap Armo nink kük Hääd figille,
kumma temmä Råsku piddämä. Seperräst peäme
teddä ka armastama, temmä päle loostwa, nink hääl
Melel temmä Råskude perrä teggemä.

63. Kas lassap ka Jummal seddä käl jündidä,
mes temmä siin ähwärdäp?

Ja, temmä ei ähwärdä mitte ütfindä, enge temmä
lassap ka seddä Nuhtlust töttelikkult neide päle tulla, kum-
ma teddä wihtawa.

Lut. L. 50, 21. Sinna teet Kurja (ätlep Jummal) nink minna
olle waik, sis mötlet sinna, minna sinna säräse ollewat; Ent
minna tahha sinna, nuhhelda, nink tahha seddä sinna Silmi
ette seä.

64. Kumma es sis ne omma, kumma Jum-
malat wihtawa?

Kit ne, kumma ilma Parrandusseta ikkes Pattun
päle ellawä.

65. Kas sis Jummal seddä ka peäp, mes
temmä tootap?

Köwaste: Sest Jummal ei olle mitte Jnniminne,
et temmä wölsis, ei ka Jnnimisse Lats, et temmä middäke
peäp kahhiteema. Kas peäp temmä middäke ütlemä,
nink es peäp seddä mitte teggemä? Kas peäp temmä
middäke künnelema, nink es peäp seddä mitte piddämä?

4. Mos. N. 23 19.

66. Ent kas wölp Jnniminne perräst Pattu-Sad-
danust Jummalä Käsku täwwelik:
kule piddädä?

Ei wöl mitte. Täwwelikkult ei sa temmäle neid mitte
petus.

Rom 7, 18 19. Minna tija, et minno sissen (se om, minno Lihha
sissen) ei ellä Hääd. Sest Täbtynist om mul kül, en Hääd
tettä ei lötwä minna mitte. Sest seddä Hääd, mes minna
tahha, et te minna mitte, enge seddä Kurja, mes minna ei tah-
ha, seddä te minna.

1. Kun. N. 8, 46. üttele Jnnimist ei olle, feä Pattu ei te.

Lut. L. 143, 2. Jssand, ärrä mingo mitte Kobotutte omma Sul-
lasega, sest sinno een ei olle ütsele Ellaw öige.

67. Melles meije sis ei woi Jummalä Räske
täxwelikkult piddäda?

Meije Eibha Nörkuffe perräst. Gest meije olleme
läbbi Patru nidade ärvärikkotu, et meije ommast Zou
wust waimolikko Usju sissen middäke ei köhta tettä.

Heebr. 12, 1. Pangem mahha kil Koormat, nink meije ümbrel
saiswat Pattu.

68. Melles sis ne Räske Innimissele
omma antu?

1. Seperräst, et Inniminne Jummalä Tahemist nink
Meelt peap tundma, nink teedmä, mes temmä se perrä
peap teggemä nink jätmä.

5. Mos N 12, 12. Kil mes minna teid kässe seddä peäte teije pid-
dämä. Teije ei peä middäke sinuä päle kaswatama, ei ka mid-
däke sest kaotama.

2. Et Inniminne omme Pattu nink Ärvärikkumist, tun-
neh, allandikkus saas nink Kristusse pole hendä känäš.

Rom. 7, 7 Pattu es tunne minna muido mitte, kui läbbi Säduš
se. Gest minna es tunne himmo, kui Säduš es olles üttelnu:
Sinna ei peä mitte himmustama.

Kal. 3, 24. Säduš om meije Karristaja olnu Kristusse päle, et
meije läbbi Usju öigesh saasse.

69. Es sis Inniminne üssike woi perräst Pattu
Saddamist neid Räske piddäda?

Wäljalikko Kuulmist nink Karristust woiwa kil In-
nimisse Ossost piddäda: Ent Uslikko woiwa läbbi Püh-
hä Waimo Abbi nink Mansaisimisse Pühhandussega
eddisi jouda Jummalä-Peljussen.

70. Kas sinna sis ussut, ütte Jummalat ollewat,
teddä sinna peat kuulma?

Ja. Üts Jummal om.

Heebr 11, 6. Kä Jummalä mannu tabhap tulla, se peap ussma,
teddä ollewat, nink et temmä neile, kummateddä otšwa, Tas-
soja om.

71. Kas om ka weel ennâmb kui üts Jummal?

Ei olle mitte. Üts ainus Jummal om ennege.

5. Mos. R. 6, 4. Kule Israel, JESUUS, sinno Jummal, se JESUUS om üts.

72. Kuis hendâ sesinnane ainus Jummal
arwaldanu?

Nida, et temmâ om kolme kessi, Issâ, Poig nink
Pühâ Waim.

1. Jan. 5, 7. Kolm omma, kumma tunnislawa Taima, Issâ,
Sõnna nink Pühâ Waim: nink ne kolm omma üts
Matt. 28, 19 Minge nink telle Jüngrid kirk Pagganid, neid risten
se Issâ nink Poja, nink Pühâ Waimo Rimmel.

73. Kuis hendâ Jummal se Issâ arwaldanu?

Ehk, mes om Jummal se Issâ meile tennu?

Temmâ om (1) Taimast nink Maad, nink kirk, mes
sâäl sissen om, lonu.

1. Mos. R. 1, 1. Alamissen loise Jummal Taimast nink Maad:
Heebr. 11, 3. Lâbbi Ussu moistame, et Ilm lâbbi Jummalâ Sõn-
na om kolks libetu, nida et se, mes nâttas, om sanu jesi, meâ ei
nât.â.

Temmâ om (2) meile omma Poiga andnu.

1. Jan. 4, 8. Se sissen om Jummalâ Arm arwaldetu meile was-
ta, et Jummal omma aino sündinu Poiga Ilma sisse om läh-
hâtânu, et meile temmâ lâbbi ellâsse.

74. Kas sis Jummal ka Jünimist om lonu?

Ja, kuis sis.

1. Mos. R. 1, 26. 27. Nink Jummal üttel: Tekkem Jünimissi,
omma Palge perrâ, omma Saarnausse perrâ, et nemmâ wallita
sewa ülle Kalla Merren, nink ülle Linno Taima al, nink ülle
Eõpra, nink ülle kige Ma, nink ülle kirk Maorêsse. kumma Ma
pââl romawa. Nink Jummal loise Jünimist ommaâ Palgek,
Jummalâ Palgek loise temmâ teddâ; Nink temmâ loise neid
ütte Essâtse, nink ütte Emmâtse.

75. Kun es se oppetetas Katekismusfen?

Rihti Ussu eddimâtsen Tüklin, kumb Komissiet paja.

76. Ütle mulle Kristi-Ussu eddimäst Tükki?

Minna ussu JUMMAL se Issä, fige wäggewä, Tairwa nink Ma, Loja sisse.

77. Mes se om?

Minna, ussu, et Jummal minno kike Eodu Assuga om lonu, mulle andnu Jého nink Henge, Silmi, Körwu nink kile Kullikmist, Meelt nink Moistust, nink weel ütles-peap: Päle se, Keirwid nink Käugi, Söki nink Zoki, Maija nink Kotta, Naist nink East, Pöido, Eöpreid nink kile Hääd, fige Jého nink Elio Tarrowusse nink Pätois tussoga rikkalikult nink eggapäiwä önnistap, fige Häädä eest kaitsep nink fige Kurja eest hoisap nink paimend-p. Nink seddä, teep semma, kile seigest issalikust Armust nink Heldussestilmä minno Ürräteemisse nink Eötä. Se fige eest olle minna jälle wölgo, teddä tennädä nink kittä, orjata nink kuulda. Se om töttelikult töisi.

78. Mes sinna sijn tunnista Jummalast sest Issast?

• Minna tunnista, et temmä Tairwast nink Maad nink kile, mes sääl sissen om, om lonu.

79. Mist es Jummal kile om lonu?

Ei üsike minlist.

Heebr. 11, 3. Lääbi Ussu moistame, et Jlm lääbi Jummalä Söna om koks libetu, nida et se, mes nättäs, om sanu sest, meä ei nättä.

80. Kuis Jummal kile om lonu?

Ainult nink ütšindä lääbi omma kigewäggewä Söna ehk ütlemisse.

1. Mos. 11, 3. Jummal üttel: Tulgo Walge; Nink Walge tulli.

81. Nink tarbiss es Jummal kile om lonu?

Ei mitte seperräst, kui olles tälle henneselle middäke waja; enge et temmä Heldust, Tarkust nink Wälke peap tuttama, nink Englist nink Innimissist kittedämä. 2p.

Ap. Teg. 17, 25. Jummalat ei orjata mitte Innimisse Käest, kui
 ollek talle middale waja, temmä annap essi kigille ello nink
 Hängo niul kii.

Law. L. 110, 64. Issand, Ma om täus sinno Heldust; oppeta
 mulle sinno Kohhut.

Law. L. 104, 24. Issand, kuis sinno Tõ ui sure nink paljo omma?
 Sinna ollet kii targalikult jaadnu, nink Ma om täus sinno
 Heldust.

82. Ras om Jummal ka Englid lonu?

Om.

83. Mes ne Engli omma?

Nemmä omma mõistlikko Waimo nink näggemättä
 Lojusse, Jummalast lodu, tedda kirma nink Innimissi
 orjama.

84. Mitcusuggutse es ne Engli omma?

Kattesuggutse, , hä nink, kurja Engli.

85. Kumma es ne hä Engli omma?

Me, kumma se lodu Hä, nink Sõnna. Wõtmisse sisse
 wasta Jummalat, kindmält omma jänu, nink nüüd Hä
 sissen omma kinnitetu, Jummalat kirtwä, nink Innimissi
 fi orjama.

Law. L. 103, 10. Ritte Issandat teije temmä Engli, teije kange
 Sda Wihhe, kumma temmä Kästu tallitate.

Heebr. 1, 24. Es nemmä (ne Engli) kii olle orjalikko Waimu,
 wäljä lähätetu Drjusseß neide perräst, kumma Hunistust peä-
 wä perreandämä.

86. Kuis pühhä Engli meid Innimissi orjama?

Nemmä kaitswa meid Kurrati nink kii meije Waimo
 laste wasta, nink kandwa meije Henge perräst Gurma
 Taitwatte.

Law. L. 34, 8. Issanda Engel teep om omme Zeri neide ümbre, kum-
 ma tedda pelgawä, nink awwitap neid.

Law. L. 19, 11, 12. Temmä om omme Englid sinno perräst Käst-
 nu, et nemmä sinno hoitwa kige kuno Zeije pääl, et nemmä sin-
 no Käste pääl kandwa, nink sinna omma Jalga Riwi wasta
 ei toaka.

Zuf. 16, 22. Ent jobto, et se Sant ärrälöli, nink kanneti Englisi Abrahammi üstä.

87. Kuis meije hendä pühhä Englide wasta peäme piddämä?

Meije ei peä neid mitte kummardama, enge Jummalat neide Kaismisse eest tennämä, nink teddä weel eddis päide se perräst vallema. Meije ei peä neid ka omme Pattuga mitte kurbastama, ei ka ärrä ajama, enge paljo en nänbäste neid ölge Pattust, Käänmissäga röömisaß tegemä, niul himmustama neide Seltsi sada.

Jan. Uw. 19, 10. Minna satte mahha se Engli Talgu ette, teddä kummardama. Nink temmä üttel mulle: Rae, ärrä telko teddä mitte. Minna olle siino nink siino Wellisse nink neide Raas, Sullane, kummil Jesusse Tunnistust om? kumarda Jummalat.

Zuf. 15, 10. Minna üttele teile Röömi saap ollema Jummal Englide een, ülle üttele Pattust, Käänjä Pattaise.

Matt. 22, 30. Ülestössemissen ei sa nemmä mitte kossima ei ka hendä lastma kossida, enge nemmä omma kui Jummal Englil Taiwan.

Hebr. 12, 22. Teije ollete tulnu Zioni Wäe mandu, nink elläwä Jummalala kupa, kaiwatsse Jerusalemni nink mitma tuhbanda Englide Hulka.

88. Kumma es ne kurtse Englil omma?

No, kumma Jummalast omma ärrätagganu, Jummalat teotawa, nink östima Tunimistille Rahjo tetta.

Jan. 8, 44. Kurrat om Tunimisse Tapja Ugmissest, nink ei olle Töttehe saisma jänu, Töttet ei olle temmä mau.

89. Kuis meije hendä kurtse Englide wasta peäme piddämä?

Meije ei peä neide, kui Jummalala nink meije Wainlaste, Mele perräst middäke teggemä, enge peäme Ussun neide wasta saisma.

1. Peetr. 5, 8. 9. Ölge kaine, wainke, sest teije Wainlaune Kurrat kääp umbreakot, kui röökwa Louw, nink östip, teddä temmä ärräneläp, sesamma wasta saisse lindmält Ussun.

90. Mes sinna muido weel tunnistat Ristis
Uffu eddimärsen Tükkin?

Minna tunnista, et Jummal minno ka om lonu; et
temmä minno weel nuud hoijap nink ullewän peap; nink
fige Häddä nink Kurja eest kaidsoy.

91. Kas sis sinna käl nisuggutse sure Armo
wäärt ollet?

Minna ei ölle mitte se wäärt, enge temmä teep seddä
käl selgest jummalikust, issalikust Armust, ilma minno
Edtä nink Aluwota.

i. Mos. K. 32, 11 **GESUND**, minna ölle ölle alw, fige se Armo
nink fige se Edte wasta, mes sinna ömmale Sullaselle ölle
tennu.

92. Mes sis sinno Wölg ning Rohhus jälle om
temmäle se eest rettä?

Minna peä teddä se eest tennämä, kirmä, orjama nink
Puulma.

Jer. 5, 24. Et peljäkem Issandat ömma Jummalat, ke meile
warrast nink illast Wibma parral Aljal annap; Säetut Poimo-
Aliga hoijap temmä meile.

Ap. Teg 14, 15. 16. 17. Meie kulutame teile, et teije hendä peäte
käändmä, neist tühjäs, elläwä Jummalat pole, ka om tennu Tai-
wast nink Maad nink Werd, nink käl, mes neide sissen om. Kä-
mussel Aljal om lastnu käl Pagganid neide ömma Zeed löndi;
nink siski ei ölle temmä hendä essi tunnistamatta jätnu, Hääd
tetten, Taiwast meile Wibma nink nihalikko Aliga auden,
meile Svämud Gögi nink Römuga täuten.

93. Sinna üelic Jummalat Innimist lonus, ent
nuud näet sinna Innimist: ni Kurja öllewät, kas
om sis Jummal se Issand eesmäst Inni-
mist ka ni Kurjast lonu?

Ei ölle mitte.

94. Kuus sis Jummal Innimist lonu?

Jummal löije Innimist ömmast Palgeß, Jummalat
Palgeß, löije temmä teddä. Mos. K. 1, 27;

95. Mes se om Jummal Palge?

Üts lodu Innimisse Saarnus Jummalaga, täw
welkkun Tarkussen, Pühhäussen, nink Digussen. Eht
Stse nida kui Jummal om pühhä, tark, helde, ölge, ul
vlli se eesmänne Inniminne ka.

Tark. R. 2, 22. Jummal om Innimist lonu iggawätse Ets tar-
bis, nink om tedda tennu üttest Palgeß, et temmä olles remmä
saarnane.

Ewees. 4, 24. Tömbke wasset Innimist henne peäle, kumb Jum-
mala perä om lodu, töttelikun Digussen nink Pühhäussen.

96. Kas om sis se Jummal Palge weel- meije
pääal? Eht kas meije weel olleme ni pühhä nink
pattura, kui Jummal meid eddimält
om lonu?

O! ei olle mitte. Meije olleme, parrako Jummal,
sedda Jummal Palget ärräkastanu, olleme Südmis-
fest sani Jummalata wasta, nink ei olle mitte ennamb tem-
mä saarnatse. Meije Süddäme Meel nink Mötte om
Latsfest sani ikkes kurri, 1. Mos. R. 6, 5.

Ewees. 2, 3. Meije olleme Lomust Wisha Latsfe.

97. Mink läbbi es meije sedda olleme ärrä-
kastanu?

Läbbi Kurrati Pettusse, nink meije eesmäste Wau-
nambide patlikko Saddamisse.

Tark. 2, 24. Läbbi Kurrati Kaddeusse om Suru Alma sisse tulnu.

98. Kas sinna mulle woit jurtustada, kuitao Kur-
rat Innimist om ärräpernu, nink kuitao In-
nininne Pattu sisse om saddanu?

Kui Jummal Innimist vlli lonu, sis pand temmä ted-
da Paradisi eht kaani Uija sisse, and tälle Lubba ligist
Puist sūrōwā, üttest ennege keeld temmä tedda sömäs,
nink üttest: Gest ei peä sinna mitte söma; kummal Päl-
wäl sinna fest sööt, peät sinna Sarma ärrätoolma.

Kurrat

Kurrat tulli Sirowu Naul Ewa mannu, láánd Jum-
mala Söuna ümbre, teggi teddá julges, et temmä seper-
väst es saas ärräkoolma; juttust tälle suurt Tullu, mes
tälle sest Sömissfest piddi sama: nink saat nidade, et tem-
mä Jummalala Käsu ülle Käe heit, nink Kurrati Tahl-
misse perrä teggi, nink sest ärräkeeltu Vuusi söije. Sest
nüüd et Inniminne enuámb Kurratit, kui Jummalat,
ust nink kuuld, sis ei woi nink es tabha se pühhá Jummal
mitte enuámb nisuggutse rojatsé Pattatséga Söbrust
piddáda nink ümbrekárwá. Seperrást salje Innimin-
ne kohhalt ümbrekáántus, jummalikko Assu sissen rum-
malas, umbuslikkus, es ussu Jummalat johtake, enge
láánd henda temmást kohhalt ärrá, henda essi nink wuid
Todu Assa armastama.

99. Sis es woi jo Inniminne särátsel Wisil nink
Kombel mitte önsas sada?

Es woi mitte. Enge nida kui Jummal teddá Para-
dist Aijast wália aije, nisammute piddi temmä ka iggá-
wátsef Aias Tairwast ollema ärrárwogatu, Pörgutte
heldetu, ulnk iggáwese Ruhklusse sisse ärrásunnitu.

Rom 3, 23. Siin ei olle üttele Wabhet, sest kíl omma Pattu ten-
nu, nink neil om Pudus Jummalala Kiertussest. (Palgest)

100 Es sis Jummal üttele Nouwo olle löidnu,
kumma lábbi waiselle Parratselle Innimis-
selle jálle Abbi woip sada?

Om, Tenno Jummalalle! Kui Engli nink Innimisse
üttele Nouwo es tija, sis om Jummal selgest Armust
Nouwo löidnu.

101 Mátanes sis se Nouwo om?

Se, et Jummalala Poig piddi Innimissef sama, nink
Innimiste Assemel Jummalalle táwvelikkult sonna-
wóttik ollema; seddá Pattu Ruhklus, kumba Inniminne

om ärräteninu, benne päle wõtma, nink kannatama fige-
suggust Teotust, Hädda nink Wallo, nink wimäte Surs-
ma minne nä, nink nidade Jummalala Dig ssele kül teg-
gemä nink Jumimisse eest masma.

1. Mos R 3, 5 Minnä tabha Waino tõsta sinno waiiele nink
Meije waijelle, nink sinno nink temmä Seemne waijelle: Se-
samma saap sulle Pääd ärräwõhuma, nink sinna saat temmä
Konsa ärräwõhma.

2. Kor 5, 21 Jummal om seddä, få üttest ike Patusi es tiijä, meije
eest Patus tennu, et meije saassem Jummalala Digusses temmä
sissen.

102. Kas om sis sesinnanane Nouru wastawoet?

Ja, om: Jummal ei olle ommale Pojaleke Arms-
andnu, enge om teddä meije ike eest ärräandnu: Naht-
lust temmä päle pannu, et meil Rahhõ olles, nink temmä
Raigi läbbi olleme meije süttitetu. Rõm. 8, 32. Es. 53, 5.

103. Mes om Jummalala Poja Nimmi?

JESUS KRISTUS.

104. Kun es temmäst oppetetas?

Kristi-Ussu tõisen Tükkin, kumb Ärrälunnastamissest
pajatap.

105. Ütle mulle sis Kristi-Ussu tõise Tüeki Sõnnu.

Minna ussu JESUSSE KRISTUSSE,
Jummalala amo Poja, meije JESUSDA, sis-
se, få om sadu pühhäst Wainust, Ilmale tulnu
Mariast, Jumprust (Neitsist) kannatanu Pont-
siusse Pilatusse al, Kristi päle podu, ärräkolu nink
mahha mattetu. Alla lännu Põrgo-Hauda, Kõl-
mandal Päiwäl jälle illestõnnu Kooljist, ülles
lännu Tairwatre, istup Jummalala, se figewägge-
wä Issä, häääl Kael. Säält saap temmä jälle
tullemä sundma Ellawid nink Kooljid. (Kohhut
moistima Ellawide nink Kooljide päle.)

106. Mes se om?

Minna ussu, et JESUS KRISTUS tóttelík ZUMMAL Iffást iggawest, nink ka tóttelík Innimaine, Zumprust Mariast sündinu, om minno JESUS, ka minno árrátaddonu nink árrásunnitu Innimist om lunnastanu, árráostnu nink woitenu (pástinu) figist Patust, Surmast nink Kurrati Wáest; ei mitte Kulla eht Hóhbedaga, enge omma púhhá kalli Berre, nink omma suta Kannatusse nink Surmaga; et minna temmá omma peá ollema, nink temmá Rikkussen temmá al ellamá, nink teddá orjama iggawessen Diggussen, Waggawessen nink Unsussen: Otsenida kui temmá om illestósnu Surmast, elláp, nink wallitsep iggawest. Se om tóttelikkule tóisi.

107. Mes sinna neide Sönnuga tunnistat Jesussest Kristussest, Jummalá Pojast?

Minna tunnista temmást, et temmá om (1) tóttelík tóisine ZUMMAL, Iffást iggawest sündinu. (2) Eest et temmá minno Pattu eest piddi árrátoolma, ent Jummal omma Ollemisse perrá ei woi loolda, sis om temmá, lábbi púhhá Waino Ulewarijommisse, tóistitsep Innimissep Zumprust Mariast sündinu.

108. Náüdá mulle illes púhhást Kirjast, et Kristus tóisine Jummal om?

Rom. 9, 5. Kristus, kumb om sündinu Waanambist Eihha perrá, om Jummal ille lige kittedu iggawest. Amen.

Jan 5, 20. Jummalá Poig om tulnu, nink meile Moistust andnu, et meile tóistit tunneme. Nink meije, olleme tóistisen, temmá Poja Jesusse Kristusse sissen: Sesinnane om se tóttelík Jummal, nink iggawenne Eho.

109. Náüdá; illes Kristust tóttelikko Innimist ollewat?

Heeb. 2, 14, 15, 16. Otsenida kui Eatsil Eihha nink Werb om, nida om temmá.

temmä ka selsammal Rombel sest offalikkus sanu, et temmä, läbbi Surma, Wäkke ärrawöttas felt, kel Surma Wäggiolle, se om Kurratilt nink pästäs ärrä neid, kumma läbbi Surma Weljo Egen Ellun piddimä Orja ollema. Sest temmä ei wötta kennaale Enalid henne päle, euge Abrahammi Semend wöt. Kap temmä henne päle

1. Tim. 2, 5. Üts Jummal om, nink üts Wahhe. Mees Jumma- la nink Jannimiste wäitel, se Jannimanne Kristus JESUS.

110. Mes Rohhus om Kristussel sinno ülle?

Temmä om minno JESUS.

Rom. 14, 9. Seperräst om Kristus ka ärräkolu, nink ülestösu, nink jälle eüawäs sanu, et temmä Koskide nink Ellawide ülle Effand olles.

111. Melles temmä sinno Jssand om?

Seperräst, et temmä minno nink seddä koggona Ilma, kui mesje olime ärräkaddonu nink Wörgutte ärrä- summitt, om ärrälunnastanu, ehk wabbas nink wakale tennu.

1. Kor. 6, 9. 20. Teije ei olle mitte henue perräl. Sest teije ol- lete kallide ärrästetu. Seperräst, kille Jummalat omman Jhhun nink omman Waiwua, kumma omma Jummalä perräl.

112. Mistes Kristus sinno om ärrälunnastanu ehk wabbas tennu?

(1) Patrust, et ne minno ei peä hukka saatma, ei ka minno ülle wallitsema. (2.) Surmast, et se minno ei peä iggawes kiwini piddamä. (3.) Kurrati Wäest, et temmä minnoga nida ei woi tettä, kui minno Pattu omma tenimu.

Rom. 8, 1. Ei olle nüüd nell üttele hukkatust, kumma Kristusse JESusse sissen omma, kumma ei kau lihha perrä, enge Wai- mo perrä.

Rom. 6, 12. 14. Sis ärrä wallitsego nüüd Pat teije surmlikkua Jhhun, eälle söunawöttil olta temmä Himmun. Urge andle ka omme kullitimise. Ületöhto Kustas Pattule; enge andle hädä ehk Jummalalle, nida kui no, kumma Koskist omma ellä.

ellawäß sanu, nink omme Dulikmissi Dlugusse Riistaf Jummalalle. Gest Pat ei sa teije ulle mitte wallitsema, sest teije ei olle Säduffe al, enge Urmo al.

1. Kor. 15, 54. 55. Kuifesinnane hukka minnew saap heene päle wötma sedda, mes hukka ei lä, nink fesinnane surukil saap heene päle wötma sedda, mes ei kole, sis saap se Sönnä sündimä, mes kirjotet om. Suru om ärräneeltu Woimusse fisse: Suru, kus om sinno Ulla? Pörgn Haut, kus om sinno Woimus? Ent Surma Ulla om Pat: Ent Pattu Wäggi om Säduf. Ent Jummalalle olgo Tenno, lä meile Woimust om andnu, läbbi meije Jffanda Jesusse Kristusse.

Hebr. 2, 14. 15. Otse kui Latfil Lihha nink Werd om, nida om temmä kofelsammal Kombel fest offal: kus sanu, et temmä läbbi Surma, Wälle ärrawöttaf felt, kel Surma Wäggi olli, se om Kurratilt; Wink pästaf ärrä neid, kumma läbbi Surma Weljo figen Ellun piddimä Orsa ollema.

113. Minäga es sis Kristus sinno om lunnastanu:
Ei mitte Kulla ehl Höbbedaga, enge omma pühä Kalli Werrega, kumba temmä minno Pattu cest Kristi kullen om ärrawallanu, nink omma Sönnawötmissi, Kannatusse nink Koolmissiga.

1. Peetr. 1, 18. 19. Teedle, et teije ei olle mitte hukkaminnewä Höbbede ehl Kullaga ärrälunnastetu ommast tühjätsest Käügist, kumb teije teije Wannambist om lättetu; Enge Kristusse, kui teotamatta nink purretamatta Wona, Kalli Werrega.

Kal. 4, 4. 5. Kui Wig täüs saise, sis lähät Jummal omma Pöiga, sündinus sada Naisest, nink Säduffe alla panna, et temmä neid, kumma Säduffe al ollitwa/ ärräostaf, et meile Laske. Kobhus saaf.

114. Kas sis Kristus ka middäke olli Kurja tennu, et temmä, piddi ärräkoolma?

Es olle mitte. Temmä olli ilma suta; Enge temmä kannat minno perräst nink mas ärrä minno Wölgä.

Esa. 53, 4. Töttelikult temmä land meije Löppe, nink wöt heene päle meije Wallo. 9. 8. Temmä es olle kelleke Kurja tennu, ei olle Pottust temmä Su sissen löitu.

115. Kas sis minnul nüüd Lubba om, minna omma
På nink Mele perrå ellådå, tunna minna
olle årrålunnastet?

Ei olle mitte. Kuis minna nüüd weel peåß püüdme
Pattu tettå, nink neid orjata, kummist wallale sada, ni
palso om masnu?

Rom. 5, 3. 4. Mitto meid Kristusse Jesusse päle omma ristitu,
olleme temmå Gurma sisse ristitu. Sis olleme nüüd temmåga
mahha mattetu, labbi Kristusse, Gurma sisse, et õtse kui Kris-
tus om ülles årråtetu Kooljist labbi Eßå Nuwustusse, nida
peåme ka meije wastfen Ellun kåumå

116. Reddås minna sis nüüd peå kaulma
nink orjama?

Minna peå nida kui Kristusse omma nink kalliste åre
råostetu Sullane (Nåutisik) temmå Rikkussen teramå
all ellamå, nink teddå orjama iggawetsfen Digussen,
Waggaussen nink Unnistussen.

Lut. 2, 14. Kristus om bendå essi meije eest andnu, et temmå meid
årrålunnastaf ligest üllestõstust, nink hennele essi Nahwasl poh-
hastaf Ommandusses, kumb ussin olles häle Tõle.

Hebr. 9, 14. Kristusse Werri pohhastaf meije Süddåme Teede-
mist kolust Teust, ellewåt Jummalat orjama.

117. Kui Kristus olli årråkolu, mes sis perråst
temmå Kehhåga tetti?

Teddå matteri mahha.

118. Melles temmå mahha om mattetu?

1. Utteß Unnistusses, et temmå õigede nink tõõste olli
årråkolnu. (2.) Meije Pattu mahha matta, kumbe
meije säält ei peå jålle ülles kairwma, ei ka neid wastsest
orjama. (3.) Meije Haudu pühhåndådå.

119. Sinna ütlet, et Kristus om årråkoiu nink
mahha matteru, kas temmå sis weel kolu
nink Sawwa sissen om?

Ei olle mitte. Temmå om kolmandal Päitwål Guro
maß jålle üllestõsnu.

Jan. Uw. 1, 18. Minna olli kolu, nink nãtse, minna olle ellãw ig-
gawest iggawestef Ujãf. Amen. Nink mul om Þörgo Haw-
wa nink Surma Wõtmid.

120. Kas om Kristus ka Þörgutte lãnnu ?

Ja, temmã om alla lãnnu Þörgu-Hauda.

121. Mes sinna moistat lãbbi Þörgu-Hawwa,
kõhhe Kristus om lãnnu ?

Ärrãbukkatusse Paita, ei mitte Þörgu-Pina; Gest
perrãst Surma ei olle Kristus seddã mitte kannataru.

Eweef. 4, 9. Et temmã ülles om lãnnu, mes se muido om, kui et
temmã enne om alla lãnnu lige allnusse Wa Paita fisse.

122. Kunnas Kristus Þörgutte lãnnu

Selsaminal Silmã Pilgmisset, kui temmã jãlle om
ellãwãf sanu.

1. Peetr. 3, 18. 19. Kristus om ärrãfãrmatu lihha perrã, ent ellã-
wãf tettu Waimo perrã, kumman temmã ka om lãnnu, nink
neile Waimule, kumma (nããd) Wangis omma, Juttust üt-
telnu, kumma ennemuste es ussu, kui Jumala Pikmeel üt-
kõrd oot, Noo Pãtwil.

123. Minkperrãst es Kristus Þörgutte om
lãnnu ?

Seperãst, et temmã, kui õige Ärrãwããrjã nink Wõf-
musse Wõtja, hendã Kurratille nink kigille Ärrãbukkatus-
tetuile Hirnãf nããdãf, nink nida tõttelikkult Tõga tedã
annãf, et temmã meid Þörgo-Hawwast ärrãlunnastanu,
kumma fisse meije hendã nüüd wallato Kombel ei peã
faatma.

Kol. 2, 15. Temmã om ärrãrõisau Pãliffko-Walla nink Wõmmõ-
sid, nink om neid Maruõ ette tonu julgest, nink Ärrãwããrmisse
Rõmmu neist tennu, herne lãbbi.

Hos. 13, 14. Minna tabha neid Þörgust ärrãlunnastada, nink Sur-
mast ärrãpãstã. Surm, minna tabha sulle Surma. Sõõt olla;
Þörgu-Haud, minna tabha sulle Jumala-Wits olla.

124. Minkperrãst es Kristus ülles om tõõnu ?

1. Uites Jumnistussef, et temmã meije Pattu eest tõõwã
wõlles

welikkult om kúl temnu nint mánu. 2. Meije Zbho
wiimfel Dáiwál peamá sama úllesárrátetus iggawetse
Ello sisse, 3. Et meije waimolikkult peáme Pattust ul-
lestoufma, nint et meije seddá ka jouwwame.

Rom. 5, 10. Kui meije Zummalalle olleme leppiteta lábbi temná
Poia Surma, kui meije weel Watalasse oflime; paljo enuám-
beste same únsaf sama, lábbi temná Ello, kanna meije olleme
leppiteta.

Rom. 4, 25. Kristus om meije Pattu perrást árrá antu, nint
meije Digusse perrást úllesárrátetu.

1. Kor. 15, 21. 22. 23. Lábbi Zuumisse talley Surm, nint lábbi
Zuumisse Koolside úllestoufemane. Gest ótse kui Adamia
fik árráoolwa, nida sawa ka Kristussen fik ellewáf tettus.
Entegáúts omman Kórran, Esit KRISTUS, verrást ne,
kumma Kristusse perrást omma, temná Tullemissen.

Rom. 6, 4. Sis olleme núub temnága mahhamattetu, lábbi
Kristusse, Surma sisse, et ótse kui Kristus om úlles árrátetu
Koolfist lábbi Essá Auwastusse, nida peáme ka meije waffsen
Ellun láumá.

125. Kas om sis Kristus weel náttawál Rom
bel meije man?

Ei olle mitte. Temná om úlles lánnu úlle fik Lai-
wa, et temná fik táúdáf. Erwees. 4, 10.

126. Mes temná sis núud teep meije Zááf?

Temná istup Zummala Wáe háál Káel, soisay nint
pallep meije eest Zummala man.

Rom 8, 34. Kes om, lá hukka tahhap panna? Kristus om, lá
árrá om koln, ent paljo enuámbeste, lá ka úlles om tósu, lá ka
Zummala háál Káel om, lá ka meije eest palley.

127. Kas meije ka same teddá jálle nággemá?

Ja same; Gest temná saap se Zima Lóppetussen jálle
tullemá Dilwin, nint fik Silmá sawa teddá nággemá,
nint no kumma teddá omma pistnu: Nint fik ma Sug-
gu sawa temná een hundama. Zan. Utv. 1, 7. Sis saap
temná sundma Ellawid nint Koolfid.

128. Kunnas sis seddâ Rohhur petäs?

Ilma Löppetussen, eht wiimsel Väiwäl.

129. Kas sis se Ilm hukka lät, nink kuis temmä peäp hukka minnemä?

Ja, temmä peäp Tullen hukka minnemä.

2. Petr. 3, 10. Maanda Väiw saap tullesma, kui Barabbas, kummal Taira sure Raggisemissega sawa hukka minnemä, ent Elementi sawa (sureti) Passawast ärräsullama, nink Ma, nink Seo kumma temmä sissen omma, saap ärräpallama.

130. Kunnas se sunnip?

Seddâ Väiwä eht Tundi ei tijä keäke, ei ka Engli Taiwan, kui ennege Essä üsfindä, Matt. 24, 36.

Matt. 24, 42. Seperräst walwke, sest teije ei tijä mitte, kummal Tunnil teije Essand saap tullesma. 44. 2. Seperräst olge teije ka walwi, sez kummal Tunnil teije ei wötle, sis saap se Tunnimisse Poig tullesma.

131. Kes se Sundja eht Rohro Moistja om sensinnatsen Rohkun?

JESUS CHRISUS, töttelik. töisime Jummal nink Tunniminne.

Ap. Teg. 17, 31. Tammal om ätte Väiwä säädnu, kummal temmä seddâ Ilmä saap sundma Digussen, läbbi ätte Wihhe, kumman temmä om säädnu, nink peäp kigille ette Uflu, perräst seddä, kui temmä teddâ Kooljist om ülles ärrätanu.

132. Kumma es ne omma, kumbe peäp sunnitama?

Kil Tunnimisse, ni ne, kumma sis weel elläwä, kui wo, kumma omma ärräkolu.

2. Kor. 5, 10. Weid peäp kil arowaldetama Kristusse Rohro Tärje een, et eggäüttele tassotas, nida kui temmä Jhhun om tenau, olgo hä eht kurri.

133. Mes sis Kristus Tunnimissist saap sundma, eht mes se Rohro ette peäp todama?

Kil Tekko, Sömmu nink Möttid, olgo hä eht kurri.

Matt. 16, 27. Tunnimisse Poig saap tullesma omma Essä Uawus-sussen omme Englidega, nink sis saap temmä eggäüttele tassoma temmä To perrä.

Matt. 12, 36. 37. Minna üttele teile, et Jantimisse peävä Armo andma Rohvo Päiväl eggäüttest tühjätsest Sönnast, mes nemmä omma pajatanu. Sest ommist Sönnust saat sinna digendetus, nink ommist Sönnust saat sinna ärräsunnitus.

1. Kor. 4, 5. Urge sundke middäle enne Niga, seenni kui Jffand tul-
lep, kã kã saap selges teggemã, mes Pimmedän om ärräpedetu,
nink Söämide Nrouvo arvowaldama. Nink sis saap eggäüttele
Jummalast Ritust sama.

134. Mes Luggu es sis se päle eggäüttele saap?
Rohhus moistetas nink toimetetas kã reddämäid ärrã,
et no; kumma omma Hääd tennu (se om, omma uskũ
Hã-Teggodega ülles näütneu) sama iggawetse Ello sisse
minnemã; Eit ke; kumma omma Kurja tennu, sama ig-
gawetse Tulle sisse minnemã.

Matt. 25, 41. 42. Sis saap temmä kã ütlemã neile, kumma kur-
tal Kãel omma: Tale ärrã miinnust, teise ärrãwannotu, se ig-
gawetse Tulle sisse, kumb walmistetu om Karratille nink temmä
Englste. Sest minna olle issone olnu, nink teise ei olle mulle
süwã andnu; Minna olle sannone olnu, nink teise ei olle min-
nu jostnu. Minna olle wõras olnu, nink teise ei olle minno
wasta wõrnu. Minna olle allaste olnu, nink teise ei olle minno
katnu. Minna olle többine nink Wangin olnu, nink teise ei
olle tullu minno kaema.

135. Kui Kristus kũ Alma om ärrãlunnastanu, nida
kui sinna ollet üttele, kas sis kũ Inni-
misse õnsaf sawa?

E: sa mitte. Ne sawa ütledã õnsaf; kumma Kris-
tusse sisse uskwa, nink ellãwã ussa sisse Ossant kindmãlt
jãwã. Nu, kumma ei ussu, omma so sunnitu, sest nem-
mã ei ussa mitte Jummalã aino sundiuu Poja Niim-
me sisse. Jan. 3, 16. 17. 18.

136. Mes se om: Kristusse sisse uskma?

Jffandat Kristust lige temmä Digusse, Ärrãteenmisse
nink Hãteggemistega wastawõtma, neid sammu latsetik-
kun Lotussen hennelle arvama; õise kui olles Kristus min-

no Vattu tennu, nink se wasta jälle temmä Digus,
Woinus, Elo, nink kil mes temmal om, minno omma
olleß.

Jan. 1, 12. Mitto teddä wasta wöttiwä, neile and temmä Woi-
must Jummalä Latsis sada, kumma temmä Nimme sisse uikwa.

Kal. 2, 19. 20. Minna olle läbbi Säduße Sädußelle ärräkolu, et
minna Jummalalle elläp. Minna olle Kristussega Kristi päle
podu: Eut minna ellä, ei fisti eanäm minna, enge Kristus el-
läp minno sissen. Gest mes minna hüüd ellä Lihhan, jeddä,
ellä minna Jummalä Poja Ussun, lä minno om armastanu,
nink hendä essi minno eest ärräändnu.

Rom. 6, 6. 8. Meije tijäme jeddä, et meije wänna Jamminne
temmäge Kristi päle podu, et se patlik Jhho tühläs lääs, et mei-
je ennäm Vattu ei orja. Eut kui meije Kristussega olleme
ärräkooluu, sis ässume, et meije lä temmäga same ellämä.

2. Kor. 5, 21. Jannal om jeddä, lä üttesike Vattus es tijä meije.
eest Vattus tennu, et meije saassem Jummalä Digusseß temmä
sissen.

137. Kas sinna hennesest essi ommast Wäest
woit usku?

Minna tunnista, et minna ei woi mitte ommast Me-
lest ehk Wäest Jesusse Kristusse minno Jssanda sisse
usku, ehk temmä mannu sada.

2. Kor. 3, 5. Meije el kōlba hennesest essi midbake mötlemä, kui
hennesest essi, enge meije kōlbwinne om Jummalast.

138. Kes sis sadap usku sinno sisse?

Pühhä Wain.

2. Kor. 12, 3. Keäle ei woi Jesust Jssandast kutsu, kui läbbi püh-
hä Waino.

Kal. 4, 6. Gest et teije njüüd Latsē ollete, sis om Jummal omma
Poja Waino teije Säamette lähhätanu, lä tannitap, Abba,
Ella.

139. Kes se pühhä Wain. om?

Temmä om se kolmas Rest Jummalikkun Olemissen,
Jssäst nink Pojast wäljäminnero.

140. Kunnan Paigan es pühhäst Waimust
oppetas Karekismussen?

Risti-Ussu Kolmandan Tähtin, kumb Pühhäändamis-
fest pajatap.

141. Ütle mulle Risti-Ussu Kolmanda
Tähti Sõnnu?

Minna ussu Pühhä Waimo sisse, ütte püh-
hä Kristlikko Kerkut, Pühhide Ossast, Pattu
Andisandmist, Lihha Ülestõssemist, nink ütte
iggawest Elo. Amen.

142. Mes se om?

Minna ussu, et minna ei woi mitte ommast Melest eht
Wäest Jesusse Kristusse minuo Issanda sisse ussu, eht
temmä mannu sada: enge pühhä Waim on minno lab-
bi Armo Oppusse kutsuu, omme andidega walgustama,
õigen Ussun pühhäändanu nink ülespiddānu; õtse silda kuf
temmä seddā koggona kristlikko Koggodust Ma pääi kuf-
sub, koggup, walgustap, pühhäändap nink Jesusse Kris-
tusse man peap õigen ainun Ussun. Kunnan kristlik-
kan Koggodussen temmä mulle nink õigille Uskille eggā
Päiwā kuf Pattu rikkalikult andis annap, nink wiitset
Päiwā minno nink kuf Koolid saap üles ärratama,
nink mulle kufe Uskidega Kristusse sissen ütte iggawest
Elo andma. Se om tõttelikult tõisi.

143. Mes sinna neide Sõnnuga tunnistaat Jum-
malast Pühhäst Waimust?

Minna tunnista ütte Pühhä Waimo ollewat, kā Es-
sast nink Pojast etsiärrälit om, üttesuggutsest, jummalik-
kust iggawestest Ollemissest Issā nink Pojaga.

Jan. 14, 16. 17. Minna tahha Essā pallelda nink temmä saap
teise tõist Rõmustajat andma, et temmä iggawest teise mannu
jääp, Tõisidusse Waimo, kumba Jum ei Woi wastawõtta, fest
temmä ei näe teddā mitte, nink ei tunne teddā ka mitte. Matt.

Lábbi pühhá Armo Oppusse Kulutamisse: seist lábbi se
 samma Sónna Kutsu temmá. (1.) minno Pimmi
 dást nink Dattust Jummal pole, nink temmá immes
 taolikko Walgusse sisse.

1. Tessal. 4, 7. Jummal ei olle meid mitte kutsu Kojusse sisse,
 enge Pühhandamissen.

1. Tessal. 2, 12. Teise peä'e nida káumá, kui sünnis Jummal
 een, lá teid om kutsu omma Kikkusse nink Auwustusse sisse.

1. Peet. 2, 9. Teise ollete se árrá vallitsetu Suggu, Kanninglik
 Preestreis, pühhá Rahwas, Rahwas Ommandusses, et teise
 temmá Hátelko kulutasse, lá teid pimmedást om kutsu omma
 immeraolikko Walgusse sisse.

2. Walgustap temmá minno, et minna Armo
 Sónna, nink mes mulle sesamma sissen ette kannetas,
 woi moista.

Law. 1, 18, 27. Issand om Jummal, se meid walgustap

Law. 1, 18, 28. Sinna wa' gausat minno Walgust, Issand minno
 Jummal teep minno Pimmedást walges.

3. Arowap temmá minno Söänd ülles, et minna
 seddá Sónna töttes peä, Ujzun seddá wastawóita, Ellun
 nink Sarman se pále loda, ka lasselikun Sönnawót
 missen se perrá ellá.

Ap. Teg. 16, 14. ütš Jummal pelglik Daine, wimmelt Püdiá,
 ütš Purpuri Mähá Tuateri Dinast, kuuld ka selle aowas Is
 land Söänd, et temmá táhhelle pand, mes Paawlisi átteldi.

4. Kinnitap temmá mulle (kui Putsatiga) Jum
 mala Armo pühhan Öddango Sööm-Ajon.

Jan. 6, 54, 55. Ke minno Lihha sööv, nink minno Werd joop,
 sel om igaweane Ellu, nink minna sa reddá ülles árrátamá
 wiimfel Wáiwál. Seist minno Lihha om se óige Sööl, nink
 minno Weri om se óige Joock.

149. Mist es sa woi turta, et pühhá Wain sinno
 om pühhandanu?

Kui minna enamá Jummalast tunne, kui ma enne
 olle teednu; Kui minna Ujzun kangembas, Ellun wadnu

bas Valroussen ussinambas, nink Willisussen kannatas
likkumbas olie sanu, kui ma enne olle olnu.

Rom 8, 9. Teije ei olle mitte Lihhan, enac Wainun, kui ennege
Jummala Waim teije fissen elläp Ent kel Kristusse Waimo
ei olle, se ei olle mitte temmä per'äl

Rom. 8, 13. 14. 15. 6. Kui teije Lihha perrä elläte, sis sate är-
räkoolma; ent kui teije läbb: Waimo Lihha Sekko toletate, is
sate ellämä. Sest kumbe Jummala Waimust aetas, ne omma
Jummala Latse: Sest teije ei olle mitte Sullasusse Waimo
sanu, jälle peliätä, enge teije ollete Latseusse Waimo sanu,
kumman meije heikame, Abba, Essä. Sesamma Waim annap
ta Tunnistust meije Waimulle et meije Jummala Latse olleme.

1. Jan. 3, 24 Ke temmä Kästu peäp, se jääp temmä sisse, nink
temmä se sisse Nink sest tunneme, et temmä meije sisse jääp, sest
Waimust, kumba temmä meile om andnu.

150. Es sis sinna peä Jummalat Pühhä Waimo
nink Pühhändämisse Ande perräst
palleme?

Ja, minna peä.

Luk. 12, 13. Kui teije, kumma Kurja ollete, tunnete häid, Andid
andä ommille Latsele, paljo ennämbeste saap tawoane Essä
Pühhä Waimo andma neile, kumma teddä pallema

151. Kuis sinna sis seperräst pallet?

Law 2. 51, 12. 13. 14. Lo minno sisse, Jummal, ätte pöhhäst
Söänd, nink anna mulle ätte waltit kindmät Waimo: ärrä
heitko minno mitte sinno Pätaest ärrä, nink omma pühhä Waimo
mo ärrä wötko minnust mitte ärrä. Rõmussa, minno jälle om-
ma Sasussoga, nink se rõmulit Waim piddägo minno ähes

Law. 2. 141, 20. Issand, oppeta minno teggemä sinno Häwle
perrä, sest sinna ollet minno Jummal, sinno hä Waim saatis
minno tassotse Te päle.

152. Kas sis pühhä Waim sinno ütfindä
pühhändäp?

Ei mitte minno ütfindä, enge temmä kutsup seddä
Toggona le sliitko Toggodust, ehk küt Kristi. Innimissi Ma
pää; neidsammu koggup, walgustap, pühhändäp kum-
mä.

mä, nint peap neid Jesusse Kristusse man ölgen ainu
nint Ussun.

153. Kuis neid, kumma nidade omma kutsutu
nint pühänderu, mudo kutsutas?

Kristlikkus, Kerkus, ehk Issanda Kristusse Koggo-
dusses.

154. Kas sis nesinnatse kutsutu Pühänderu
ilma Parruta omma?

Kui meije ütleme, et meil ei olle Pattu, sis pettame
hendä essi ärrä, nint Tõttet ei olle mitte meije sissen.

1. Jan. 1, 8. Meije essime (parrato Jummal!) kii
paljo. Gal. 3, 2.

155. Es sis neide Pattu neile andis anta?

Pattu Rahhesajille nint Usklikuile Pattatille antas
neide Pattu eggä Väivä nint rikkalikuli, ehk tävvest,
Kristusse perräst, andis.

1. Jan. 1, 9. Kui meije omme Pattu illestunnistame, sis om
temmä usutaw nint õige, et temmä meile Pattu andis annap,
nint pohhastap meld ligest illestõhtust.

Ejel. 33, 12. 16. Kui ütš Jummal-Ballato waas saap, sis ei
pea temmal sest middäle wäga õllema, et temmä om Jumma-
la Ballato olnu, nint kii temmä Pattu, mes temmä om tenau,
ei pea mitte mäletetämä.

156. Kas meije ka woime omma Tõga Pattu-Andiss
andmist henneselle sata, ehk ärrätenida?

Ei woi mitte; sest Jummal Sigus tulley, läbbi Ussu
Jesusse Kristusse sisse, kike mannu nint kike päse, kumma
ustwa. Nint meije same ilma Ärräorjaralseta õiges,
Jummal Armust, läbbi se Ärrälun nastamisse, kumb
Kristusse Jesusse läbbi om sündinu. Rom. 3, 22. 24.

157. Kas woiova ka Umbuslikko, kumma hendä
Pattust ei kånä, enge õrse nimmene neide sissen ellä
wõä, hendä Pattu Andissandmissest tõmustada?

Ei woi mitte, enge Jummalä Wihha jääp nelde päle.
Jan. 3, 36.

158. Mes Abbies mul seft om, er mul Dattu Andis-
andmist om, wai ei olle, kui minno Käffa
ennege muudo häste kääp?

Wäega paljo; seft se Tund tulley, kummal Ell, kum-
ma Haudu sissen omma, sawa Kristusse Hääd kaulma,
nink kumma Hääd or ma tennu, ne sawa (omma Jh-
hoga) ette tullemä Ello Ülestössemiffes, kumma Kurja
omma tennu (nink ei olle sin Dattu Andisandmist sanu)
Sundusse Ülestössemiffes. Jan. 5 28. 29.

159. Kohhes ne sawa, kumma Ellus
ülles toufwa?

Nemmä sawa iggäwesse Ello sisse, sunnä Taimätte,
kun Kömu wiljalt nink armas Olemine om Jummalä
hääl Käel iggäwettes Njos. Law. L. 16, 11.

160. Kohhes sis no sawa, kumma Sundusses
ülles toufwa?

Nemmä läwä Pörgutte nink iggäwesse Wallo sisse,
Kristusse Kohto Moistmiffe perrä: Take ärrä minnust,
teije ärräwannota, se iggäwesse Tulle sisse, kumb walmis-
telu om Kurratille nink temmä Englile. Matth. 25, 41.

161. Es sis Heng ütrelisse Jhhoga ärräkole?
Ei kole mitte.

Matth. 10, 28. Ärgs peliäke mitte neib, kumma Jhho ärrälapwa,
ent ei woi Henge mitte tappa. Ent peliäke paljo ennämbäste
sebdä, te Jhho nink Henge woi ärräwille Pörgun.

Matth. 10, 28. Minna olle Abrahami Jummal, uinl Isaki
Jummal, nink Jakobi Jummal. Jummal ei olle mitte Kool-
lde, enge Elläwide Jummal.

162. Kohhes sis Heng lät, kui temmä Jhhest
ärrälakup?

Mi pea kul Heng Jhust ärrälakup, sis wijäs temmä

Kohto ette, nint seddä mödä, kui temmä siin Ellun ou
tennu, lät temmä Taiwatte ehk Pörgutte.

Heeb. 9, 27. Inimissile om säet utoford ärrätoolda, ent per-
räst seddä Kõhus.

Lut. 13, 43. JEsus üttel Kõowli wasta: Tõttelikult miina
ütte sulle, täambä saat sa, a minnoga Paradiisu ollema.

Lut. 16, 22, 23. Ent kohto, ei se Sant ärräkoli, nint kanneti Eng-
list Abrahammi äi ka. Ent se Riikas koli ka ärrä, nint mat-
seti m hha. Kui temmä nüüd Põ gun nint Wallun olli, se
tõst temmä omme Silmi ülles, nint näggi, Abrahammi kaw-
west nint La tsarust temmä üsiän.

Wilj. 1, 23. Mul om Himmo ärräpästetus sada, nint Kristusse
man olla.

Jan. W. 14, 13. Dasa omma ne Koolja, lumma Jssandaw ärrä-
rädoolwa, sest Wast. Tõöst. Wain ütley, ei nemmä hengawä
ommast Tõöst; Sest neide Tõo läwä neide perä.

163. Kas sinna ka ussut sesinnatse Libha üllestõsse
mist, ehk et sinno Jhho saap jälle üllestõssina.

Nulla sissest?

Ja, minna ussu nint tija omma Eunnastajat ellawät,
nint temmä saap minno perräst Nulla sissest üllesärrätä-
mä, nint minna sa sesinnatse omma Nabhaga üllestõm-
matus, nint sa omman Libhan Jummalat näggemä;
seddasamma sa minna hennele näggemä, nint minno
Silmi sawa teddä paimendama, nint elmitte Wõras.

Hieb. 19, 25. 26. 27.

164. Märäst Pohja es sul om, seddä usku?

Jummalala selge Sõnna.

1. Kor. 15, 53. Sesinnane Hukkam unew peap henne päle tõmb-
ma seddä, mes hukka ei lä nint sesinnane Surmit peap päle
tõmbma seddä, mes ei kole.

Wilj. 3, 20. 21. Meije (Koddo) Olleminne om Taiwan,
kummast meije la odame Dänisteganiät Jssandat JEsus Kris-
tus: Kä meije allanditko Jhho saap ärrämuutma, et se tem-
mä ärräseletetu Jhho arwol sses saap, se Wäe perrä, kummaga
temmä lit wo p henne olla heitä.

165. Ent se om jo ni nättä, et seddä keäte es wois usku, et se Jhho, kumb jo Tubhas nink Tolmus om mäddänu, peäs jälle ellewäs sama?

Jummala man woip likk Assi sündidä. Kui temmä om woinu Mullast Innimist lumwa, kui teddä weel üssi se es olle olleman, sis om temmä Wäel ülli hõlpsa, selle ärrämäddänu Jhhole Ello jälle anda. Mida näeme ka jo eggä Njastaja nisuggust Üllesärrätärnist Rohhust, Terräst nink Ellikuiust.

166. Kuus hendä Risti Innimine õigede wiimse Päiwä nink Rohro wasta peap walmistama? Eggapäiwäse Pattust. Käänmissäga.

2. Peete 3, 11. 12. Kui nüüd se lil peap hukkaminnemä, määrätsse es teije sis peäte ollema pühhän Käügin nink Jummala Peljussen, et teije pdate nink rähbite Issanda Tullemissä Päiwä päle, kummal Tairwa Tullest sawa hukka minnemä, nink Elementi surest Pallawast ärräsuulama.

167. Mes om ütte Pattust. Käänjä Innimisse kige üllemb Tõ?

Üts usklikk Palwusse Piddäminne.

168. Mes se om, Palwust piddämä?

Jummalaga kõnnelema, nink temmält seddä, mes meile waja om, Kristusse perräst pallema, kindmä Lotussega, et temmä meid saap kuulma; teddä ka kige Hätege gemisse eest temmämä.

Zaw. 2. 19, 25. Lasse omma Mele perräst olla minno Su Kõnnet, nink minno Süddäme Pariatust heene een, Issand, minno Abbi nink miano Lunnastaja.

169. Nink päle es meije Palwe peap ollema pohjandetu nink kelle perräst es meije peäme pallema?

Meije Pa we peap ollema pohjandetu Kristusse kallt Ärräteennisse päle, temmä perräst peäme pallema mes meile waja om.

Jan. 16, 3. Tötteleikkült, tötteleikkült minna ätle teile: Mes teije eäle Effast sate pallemä minno Nimmel, seddä saap temma teile andma.

Jan. 14, 13, 14. Mes teije eäle sate pallemä minno Nimmel, seddä tahha minna tettä, et Effä saap antustetus Pösoin. Kut teije middäle sate pallemä minno Nimmel, seddä tahha minna tettä.

170. Mes sis om ürs uselik Palwus?

Kut minna töllitsen Pattust-Käänmissen Jummalast Kristusse perräst middäle palle, nint ei mötle mitte kate site, et Jummal saap armolikkult Kristusse perräst minno Palwust kuulma.

1. Jan. 5, 14, 15. Se om se Sulgus, mes meil temmä wasta om, et tot melle middäle temmä Mele perräst pallemä, sis kulep temmä meid. Nint kui meije tijaime, et temmä meid kulep, mes meije eäle pallemä, sis tijaime, et meil neid Palwid om, mes meije temmäst otime padesnu.

171. Kas sis ka umbuslikko Innimisse Palwust kuuldas, ke hendä ommist Pattust ei känä?

Ei kuulda mitte.

Jan. 9, 31. Meije tijaime, et Jummal Pattodsid (Kamma hendä Pattust ei känä) ei kule, enge lä Jummal pelgik om, nint temmä Tahmist teep, seddä kulep temmä.

172. Mes peap Innimist ajama ussinaste Palwust piddämä?

Kolm Tulli päewä tebdä Palwusselle ajama (1.)

Jummalä Käsi minne.

Mat. 23, 15. Heika minno Appi Häddä sissen, sis tahha minna sinno ärräpasta, nint sinq peat minno kttmä.

Mat. 23, 36. Sis walwle nuud, nint pallege eggäl Mial, et teije ansas saisse, se fige cest ärräpaggema, mes saap tullemä, nint saisma Juurisse poja een.

(2.) Innimisse omma Häddä nint Tarwistus.

(3.) Se sunn Tullu, mes tälle henneselle sest saap.

Mat. 7, 7. Pallege, sis saap teile antus, otšile sis teije sate löidma, kappatoge, sis saap teile illes awatus.

173. Kuis om meid Kristus oppetanu pallemma?
Meije Jffä, ke sinna ollet Taiwan.

174. Mes se om?

Jummal tabhap meid segä hälitfedä, et meije peäme uffma, teddä meije armsat Essä ollawat, nink meid temmä bige Latfi; et meije julgest nink fige Lotuffega teddä peäme pallemma, nida kui arma Latse omma armsat Essä pallemma.

175. Reddäs meije peäme kummar-dama?

Ei mitte kolu Pühhi, ehk muid Waär-Jummalid, enge meije Jffä Taiwan.

Matt. 4, 10, Sinna peät Jummalat omma Jffandat kummar-dama, nink teddä ütfindä orsama.

176. Melles sinna Jummalat Jffäs kutsut?

Severrast, et minna Kristussen Jummalat Latse olle, läbbi Uffu.

Jan. 1, 12. Mitto teddä wassa wõitwa, neile and temmä Woimust Jummalat Latse sada, kumma temmä Dinime fiffe uftwa.

177. Nink perräst es meije ütleme, Meije, nink ei ütlet mitte, Minno Jffä?

Sepperräst, et weije ei peä mitte ütfindä hegne eest, enge ka like Kristi-Jummaliste, ja ka omme Wainlaste eest, Jummalat pallemma.

1. Tim. 2, 1. Sis mannitse minna nüüd, fige eesmält tetta Pallemissi; Palwuffid, Seppalwid nink Seannämisse, like Jannimiste eest, Kuningide eest, nink like eest, kumma ütlemä omma, et weije rahhollko nink maiki Ello woime piddäda, ligen Jummalat-Pelussen nink Nasussen.

178. Melles sinna ütlet, Jffä, ke sinna ollet Taiwan; es sis Jummalat ka olle Ma pääl?

Ja töttelikult om Jummalat ka Ma pääl, läbbi Uffu gille neile, kumma teddä tööst Melest appheikwa. Ent kui minna teddä kutsu Jffäs Taiwan, sis algata minna

sega omma Meelde temmá figewággewát Wáffe, Au-
wastust nink Manollemist úlle fige, kumma verrá temmá
fik jowwap nink sattap, fige úlle om nink fik táudáp. Gest
núúd et temmá minno Issá, nink nissugane wággewó Issá
om, sis woip temmá mulle ka anda, mes minna palle.

179. Útle mulle sis núúd se púhhá Palwasse eddi-
mást Palwoet?

Púhhándetus sago sinno Nimmi.

180. Mes se om?

Zummala Nimmi om kúl hennesest essi púhhá; ent meije
palleme sesinnatser Palwen, et temmá ka meije man púh-
hás saas.

181. Kuis se súnnip?

Kuí Zummala Sónna selgede nink púh'taste oppetas
nink meije ka púhhálikkult, kúi Zummala Latse, se verrá
elláme; seddá awwita meid, armas Essá Taiwan! Ent
leá tóisite oppetap nink elláp, kúi Zummala Sónna op-
petap, se ei púhhendá mitte meije seán Zummala Nim-
me. Se eest hoija meid, armas táiwone Issá!

182. Mes sinna núúd paller sensinnatser eddi-
mátsen Palwen?

Armas taiwane Issá, awwita et sinno Sónna selge-
de nink púh'taste oppetetas, nink et ka meije púhhálikkult
kúi Zummala Latse se verrá elláme; Hoija meid Wól-
Oppusse eest, táidsa fige Páhhandusse wasta, káná henne
pole fik Essid nink Kummalid. Náudá hendá úlles fige
meije Háddá sissen, kúi útte wággewát nink armolikko
Essá, nida kúi sinno Nimmi om. Wallitse meid, ei meije
fige omma Tóga ei otse meije omma Auwo, nink Kasrou,
enge sinno Auwo, nink se pále fik sáeme.

183. Útle mulle tóist Palwoet?

Sinno Niik tulgo.

184. Mes se om?

Jummala Riik tullep küll ilma meie Palweta tem-
mást essi; ent meie valleme sensinnatsen Palwen, et se ka
meie mannu tulep.

185. Kuis se sünnip?

Kui se tairwane Issa meie omma pühhä Waimo an-
nap, et meie temmä pühhä Sõnna, läbbi temmä Armo,
ußume, nink jummalikkult elläme siin ajalikkult nink saäl
iggawes.

186. Mitmasuggune es Jummala Riik om?

Kolmesuggune: (1.) Wäe-Riik, kumb sel Issan-
däl om ülle tige Lodu Ussu. (2.) Armo-Riik, kumb
om Ustjide sissen. (3.) Aluwustusse-Riik, kumb neile,
kumma Ytsani elläwä Ussu sisse kindmält jäwä, iggäwet-
sen Ellun omi walmistetu.

187. Mästä Riiki es sinna siin moistat?

Armo-nink Aluwustusse-Riiki, kumb om, ei Kristus
se Issand, peräst seddä, kui temmä meid Kurrati Wäest
nink Rigist om ärräpästnu, meie Sõamid omma
pühhä Waimoga wall tsep, et meie temmä Sõnna us-
sume jummalikkult elläme nink iggawes õnsas same.

Kol. 1, 13. Jummal om meid Jummedusse Waimustest ärräpäst-
nu, nink Umbre istotauu omma arma Poja Riik sisse

188. Kuis sesinnane Riik meie tullep?

Jummala Riik ei tulle mitte wäljaspidditse Täh-
helepännemissiega, enge om Ustjide sissen, nink säctas nel-
de sisse ülles, läbbi Jummala Sõnna nink pühhä Saa-
framente.

Luc. 7, 20 21. Jummala Riik ei tulle mitte wäljaspidditse
Tähhelepännemissiega, ei üteldä ka, nätsse siin, ehk nätsse saäl
om se, jesi nätsse, Jummala Riik om sissen piddi teite sissen.

189. Sis ei olle Jummala Riik mitte Umbust-
jide nink Jummala Wallacuide sissen?

Ei olle mitte. Umbussu Laste sissen tahtkap kurre
 Walm omma Eodd; Erwees. 2. Pat wallitsep neide
 sissen, kummale nemmä sduawöstlikko omma temmä
 Hirammu, Surmas. Rom. 6, 12. 16.

Rom. 8, 9. Nel Kristusse Waimo ei olle, se ei olle mitte temmä
 perrält.

Kal. 5, 19. 20. 21. Eihha Tes omma arwalikko, kumma omma,
 Abbi-Elo-Kilmiane, Portmiane, Kolut, Earakus, Wäär, Jum-
 mala Passemiane, Nidimiane, Wain, Riid, Wihhastebermiane,
 Wihha, Eötra. Eäli, Kairwal-Oppetamiane, Kaddens,
 Nöötominiane, Eilajominiane, Eiiqasminiane, atug mes niluggust
 ennäm om, kumbe minna teile eune ülle, nida kai minna
 ka eune oie üllelnu, et kumma nisuggust teggewä, ne ei so Jum-
 mala Kiki mitte perrändämä.

190. Mes sinna sis nääd sensinnarsen töisen Pal-
 wen paller?

Armas taitwanta Jhä, te sinna Kristust iggätwet-
 ses Kunningsas ollet töstun, säe ülles omma Armo Kiki,
 minne nink lile Jantwiste Henge sisse. Anna meile
 omma pühhä Waimo, te meid wois wallitseta, et meije
 sinno Eöma, läbbi sinno Armo, ussume nink jammallit-
 tuit elläme siin ajallittult nink sääl iggätwäs. Hoija om-
 ma Kertut puhtan Oppusen nink pühhän Eäun, laidsa
 Eit temmä Ew-Eiikmissi lige se Alma nink Kurrati Kur-
 juse wasta. Häeta ärrä Kurrati Kiki, lige temmä
 Abbi-Meeste Kögusse nink Kinnitussega, siin Armo-
 Nial läbbi omma Eönnä, nink wimäte läbbi se arwa-
 likko Eullemisse Kōhtulle.

191. Ütle mulle kolmandat Palwet?

Sinno Tahtminne sündko, kai Taiwan,
 nida ka Ma pääl.

192. Mes se om?

Jumwala hä armolik Tahtminne sünnis käl ilma
 meije

meije Palweta; en: meije pakeme sensinuatfen Palwen,
et temmä ta meije mau sunnis.

193. Kuis se sunnip?

Kui Jummal kil l- rja Douwo nint Tahtinist ärrä-
häetäp, nint kelap ärrä seddä, mes meid ei tahha lasse
Jummala Nimme pühändädä, nint temmä Rifi
tulla, kui om, Kurrati, se Ilma nint meije Lihha Taht-
minne; enge kunnitap nint peap meid kangede omman
Sönanan nint Ussan meije Otsani. Se om temmä armo-
lusse nint hä Tahtminne.

194. Mes om Jummala Tahminne?

Kil mes temmä tahhap et meije peäme teggemä, kui se,
et meije händä peäme Pattust käändmä, bigede usma,
pühälikkult ellämä, kannatalikkult kannatama, nint
nidade Essanda Kristusse Jälgi sisse astma.

2. Peetr. 3, 9 Jummal ei tahha mitte, et usile peäs ärrä taddu-
ma, enge et kil Pattust kääntse.

Jaa 6, 40. Se om temmä Tahtminne: lä minno om lähätänu,
et eggäl littel, lä poiga näep, nint ussup temmä sisse, peap olle-
ma iggawenne Elo.

1. Tessal. 4, 3 4 5. Se om Jummala Tahtminne, teije Päh-
händämiane, et tette tagaante Portyst, nint et eggänt teist
tjäs omma Jho pöädä Pähhändämisse nint Auwua; ei
mitte Humo kannatamissea, nida kui Paagana, lamma
Jummalas ei tu un.

1. Peetr. 2, 2. Se päle ollere kutsutu, et la Kristus meije ess om
kannatänu, nint meile Enkirja jätnu, et teije temmä Jälgi
perrä peäte läänä

195. Kuis Jummala Tahminne Taiwaan sunnip?

Pühä Engli nint Ärräwastitu Taiwan- teggemä sed-
dä ennege, mes Jummala Mele perräst om, et tija lites-
tite Pattust, armastawa eigen Ussan Jummala Wab-
litsust nint litwä teddä seperräst glast.

169. Mes sinna sen Kolmanden Palwoen pallet?

Armas taimane Issä, kelä niuk häetä ärrä kii turja Rouwo nink Tahmist, tunna ei tabhä mitte lasse sinno Nimme pühändädä, nink sinno Niki tulla. Anna meile Armo, et meije sinno pühä Tahmist illes tunne me, seddäsamma pääl Melel nink sönarwõstikkuit täüdä me, nink sinno Tahmisse perrä kii kannatalikkuit kannatame, mes sinno issälis Kassi meije päle wõttap panna.

197. Ütle mulle neljändät Palwoet?

Meije eggä-päiwälikko Leibä anna meile täambä.

198. Mes se om?

Jummal annap eggä-päiwälikko Leibä ka kii, ilma meije Palweta, kigile turjele Sunnimistille; ent meije palleme sensunnatsen Palwoen, et temmä meid tabhas seddä lasse tutta, nink Tennoga meije päiwälikko Leibä wastata wõrta.

199. Mes se om päiwälinne Leib?

Kii mes Jhho Toitusselle nink Üllespidämissele tarwis om; kui Söök, Jook, Keirwa, Kängirise, Houe nink Maja, Pöid, Söpra, Kaha, Hä, wagga Abb-Kaas, waa Latse, wagga Perre, waa nink ussutawa Üllemä, hä Walitius, hä Jlm, Rahho, Termüs, Karristus, Aluw, hä Söbra, ussutawa Kullälisse, nink muido nisuggust.

200. Melles meije Jummalast päiwälikko Leibä palleme?

Üttes Tunnistamisses (1.) et meije läbbi Kurrati Kunniti nink Nõduffe (2.) läbbi mu patlikko Rouwo, omma Vä-toitust ei oisi (3.) et meije ka ei peä ommale Wirkussele nink Söle, enge Jummalä Tunnistamisse päle kii arwama. (4.) Et meije kindimäste peäme ussma, et meilt

seddâ, mes Jummal meile tahhap anda, ütsize Kurrat eht Nôid ei woi ärrawôtta.

Luk. 145, 15. Kil Silmä lootwa sinno päle, uink sinna annat neile neide Sôli ommak Ujal.

Luk. 127, 2. Se om ilingsjata, et teise warra üles töffete, nink perräst kawwa üllewân isote, nink söte omma Leibâ Murrega: sest ommille Sôbrule annap temmä seddâ maten.

Gal Sôn 10, 22. Issanda Dnistus teep rikka ilma Waitwata.

201. Melles meije nida ütseme: anna meile tääm-bâ meije päiwälikko Leibâ?

Sega algatetas meije Meelde, et meije peäme weiffiga rahhul ollema, nink ei peä mitte suur. Hääd tagga otsma, ei ka Umbussun töise Hommungo eest murretama.

Luk. 12, 25. Kaege nink hoidle hendâ Ahnusse eest, sest keäke ei eüâ sen, et temmal paljo Hääd om.

Heebr. 13, 5. Kääl olgo Ahnusseta, nink olge rahhul sega, mes teil om; sen temmä om ütelnu: Minna ei tahha sinno mitte ülle Kae heitâ, ei ka sinno wahha jättâ.

Matt 6, 3. Urge murretate mitte homneste Päiwâ eest, sest se hommogunne Päiw saap heune eest murretema. Se om kül, et eggäl Päiwäl omma Wigga om.

202. Ütle mulle wijendat Palwet:

Anna meile andis meije Südâ, nida küt meije andis anname ommille Süüdleisile.

203. Mes se om:

Meije palleme sensinnatsen Palwen, et Issâ Taiwan es tahhas mitte meije Pattu päle kaeda, ei ka neide per-räst meije Vallemist meile keeldâ; sest meije ei olle mitte se wäärt, mes meije palleme, ei olle ka seddâ mitte ärrätenu: enge temmä tahhas meile tii selgest Armust anda, sest meije teme eggâ Päiwâ; paljo Pattu, nink temme selget Murstlust. Sis tahhame meije ka kül jälle Süüdamest andis onda, nink hääl Meel hääd tettâ neile, kumma meije wasta päwa.

204. Mee

204. Mes sinna sin moiffat läbbi se Sü?
 Kil mehe Yerris, nint Teggo. Vattu, sesamma aja-
 likko nint lggäweise Nubtlussega.

205. Kes sis meije Süüdlänne om?
 Se Zunnimine, kã meije waſta om Vattu eht Kurja
 tennu. Matth. 18, 23. 35.

206. Es meije sis woi Zummalaſt Vattu Andis
 andmiſt ſada, kui meije ommale Lãhbembãlle,
 kã meile om Kurja tennu, andis ei anna?

KRISTUSSE ſelge Sõnna omma: Kul teije
 Zunnimistille neide Eſſiust andis annate, sis ſaap ka teije
 taimane Eſſã teile andis andma; Ent kui teije Zunnimis-
 tille neide Eſſiust andis ei anna, sis ei ſa ka teije Eſſã teije
 Eſſiust mitte andis andma. Matth. 6, 14. 15.

207. Mes sinna sis pallet ſenſinnatſen wi-
 jendãn Palwen?

Arma taimane Iſſã, minna rumiſta illes ſinnõ een
 omme Vattu, kumbe minna eggã pälvã, Mõtte, Sõn-
 nu nint Teggo dega, teden nint teedmãttã te. Minna
 tija ka, et neſinnatſe Vattu kil Hããd minnuſt ärrãkããnwã;
 Ent mina palle ſinno, anna mulle andis minny Vattu
 Kriſtuſſe perrãſt, nint teimã (ei mitte minno) Ärrã-Dr-
 jamiſſe perrãſt. Anna mulle Arnuſt, mes minna olle
 palleinu, nint mes mulle Iſſho nint Henge poleſt tarwis
 out. Lãbbi ſinno Armo tahha minna ka Süddãmeſt
 hããl Melel andis anda, nint hããd teitã nelie, kumma
 minno waſta omma patnu. Sinna Iſſand, ke sinna
 Tahmiſt ollet andmi, anna ka Tãutmiſt.

208. Urle mulle kuwendat Palwet?

Nint ärrã ſaatko meid mitte Kiuſatniſſe ſiſſe.

209. Mes se om?

Zummal ei klusa kũl ſeddãke, ent meije palleme ſenſin-
 natſen

nahtsen Palwen, et meid Jummal tabhas hoita nink ül-
les piddada, et meid Kurrat, Jlm nink meije Lihha arra
ei petta, ei la huffkota, Umbussu, Katte-Motte nink mu-
sure Haü nink Pattu sisse: nink eht meid sega peäs kiusa-
tama, et meije siffi woiffime arrawäardä, nink Wois-
must sada.

210. Mes se om Kiusaminne?

Kiusaminne om üts Arräkaeminne, mes meije samo
teggemä, eht kuis meije hendä tabhame piddada.

211. Nitrosuggune es se Kiusaminne om?

Kattesuggune. Üts om Jummalast Hä pole, kumma
läbbi meije Üst arräkaetas.

5. Mos. R. 8, 2. 3. Issand sinno Jummal om siano weddänu
neid nellitümmend Wassaiga Lanen, et temmä siano allandas
nink kiusas, et tedä saas, mes sinno Svämie sissen vlnes, las
siana temmä Kästu saas piddamä, wa es saas: Temmä alland
sinno, nink läst sinno issonebä, nink soot sinno Wannaga, mes
sinna nink sinno Wannamba eäle ei olle tundnu, et temmä sulle
tedä annas, et Jmmunne Keiwäst ürsindä ei ellä, enae et In-
nitminne ellap tigest seit, mes Issanda Suust wäliä lär.

Ebine Kurja pole; Kui Kurrat läbbi sissenpidditse
Sisseandmisse, Jlm kurja Cenpalge eht Wähhandimiss
sega, Hälitsemisse eht Abwärdämissega, meije Lihhä
nink Werri, läbbi sissenpidditse kurja Hunno, Jnnis-
must Pattu sisse huffkotap nink lihhotap.

212. Mes sinna sen kuendan Palwen pallet?

Armas taiwane Issä, sinna näet, kuitao Kurrat, Jlm
nink meije Lihha nink Werri meid mitmasuggutsel Koino
bel Pattu sisse huffkotap nink lihhotap, et la uesinnatse
Wainlase wäega wirga meije päle omma, ku sinno Aru
meid et hoija. Oh! arrawötke mitte meije Pattu peräst
omma Armo meist arrä, enge hoija wäid, et Kurrat, Jlm
nink meije Lihha meid arrä ei pettä, ei la huffkota Umbussu,

su Kätte, Möt e, nink mu sure Häu nink Vattu sisse; enge
eht meid tül sega peäs kiusatama, et meije siski ikkes wois
sime ärrawäardä, nink Woimust sada.

213. Urle mulle säitsmet Palwet?

Enge pästä meid ärrä Kurjast.

214. Mes se om?

Meije palleme sensinnatsen Palwen, kui ütte puhbuga,
et meid Issä Taiwan kigesuggutsest Jhho; nink Henge
Hä; nink Auwo; Kurjast tabhas ärräpasta, nink wimate,
kui meije Tunnikenne tullep, ütte önsat Otfa anda, nink
Armoga sestinnatsest Häddä; Orrust henne mannu Tai-
wate wotta. Amen!

215. Kumb es se kige suremb Kurri om?

Pat. Se päle tullep perräst Jummalawallatuise
Nachtusses, ent uskikkuile Puhhasamisses. Kik mu Kur-
ri, mes Jhulle, Häle nink Auwulle Kabjo teep.

216. Kunnas meid täwweste kigest Kurjast
ärräpasteräs?

Sis, kun meije ussun Kristusse sisse önsaste ärräkolme.
2 Tim. 4. 18. Issand Jaap urtno ärräpästämä kigest Kurjast Ewost,
nink üles piddämä omuole toimallisele Rigile. Tennäls
olgo Auw iggawest iggawettes Mas. Amen!

217. Mes sinna sen säitsmen Palwen pallet?

Armas Issä Taiwan, pästä meid ärrä kigest Jhho;
nink Henge; Hä; nink Auwo; Kurjast, nink wimate kui
meije Tunnikenne tullep, üs anna meile önsat Otfa, nink
wotta meid sest Häddä; Orrust henne mannu Taiwate.

218. Urle mulle puhhä Issä meije Otfa-Sönnu?

Sest sinno perräst om. Kunning; Riik,
nink Wäggi, nink Auwustus iggawätjel Wjal.
AMEN!

219. Mes meile ne Otfa-Sönnu redä andwa?

Reid

Meid Pohje, kumma meije Uſku ūlies ſāādwa, nink meid kindmās teggerwā, et meije Palwe Jummalast om kuuſtu.

220 Kumma es ſis neſamma Pohja omma?

1. Siano perrālt (o tairwane Issā) om Kunning-
Kuit. E e om: Meije olleme ſiino Kunning-
Kigi Nāhwās, kumbe ſinna ollet tonu, kallide ſa m̄ nink pūh-
hāndānu; neidsammu ſaat ſinna, meije Issā, kui ommi
Latſi nink Perr. wājid: Meije Issand nink Kunning-
gas, kui omme Allambid, armolikkult awwitama.

2. Sinno (o tairwane Issā) om Wāggi. Sinna
walliſet ūlle Eige; ſiino Kāen ſaiſap Wāggi nink Woi-
mus, ſiino Kāen om ſe, ſinna woi, nink, leſt et ſinna Issā
ollet, ſis ſaat ſinna Eik andma, andis andma nink ārtā
wōtma, meſ nin^o nida kui meije palleme.

3. Nink Alxouſtus igga wārfel Ujal?

Sinno perrālt ſaap ollema Kuitus nink Alw iggawes,
kui ſinna meid kulet. Sinna ſaat ſis omma Arms ſu-
res teggemā, nink hēndā tōbſte kui meije Issā ūlieſtun-
niſtama.

4. AMEN.

221. Mes om Amen?

Et minna peā kindmā ollema, et niſugguſſe Palwe
omma Issāl Tai an waſtowōllikko nin kuuſtu; leſt
temmā om meid eſſi kāſſnu n̄dade palleida, nink te otanu
meid kuuſda. Amen, Amen, ſe om: Ja, ja: meā peāp
ſündimā.

222. Kuſtas meije woime kindmā olla, et meije
Palwe Jummalal wājāwōllik om, nink et
temmā ſeddā kulep?

Geſt et temmā (1.) om kāſſnu meid palleida: (2.)
tootanu meid kuuſda.

Lav. L. 27, 8. Minno Süddä pannelp sulke ette sinno Sönna:
Teije peäte minno Palget otma; Seperräst otfi minna ka,
Issand, sinno Palget.

Lav. L. 50, 15. Heika minno Appi Häddä fissen, sis tabha minna
sinno arrapästä, nink siina peät minno fitmä.

Jan. 16, 13. Töttelikkult, töttelikkult minna ütse teile: Mes
teije Essäst eäle sate pallemä miano Dimmel, seddä saap tem-
mä teile andma.

223. Kas sis Jummal ikkes meije Palwet kulep?

Za ikkes, kui meije temmä Mele perräst palleme. 1. Jan.
5, 14. Ehf temmä käl eggä förra (1.) seddämaid; nink
(2.) ötse seddä samma ei anna, mes meije palleme, enge
muud.

224. Melles temmä ikkes ei anna, mes meije
palleme?

Et meije peäme (1.) ussinambaste pallemä, (2.) om-
ma Ufsu, Kannatust nink Lotust harjotama, (3.) meije
Pattust: Käänmisse Bwitätämisse päle möllema, (4.)
hendä ennämbeste römüstama, kui temmä parral Ahal
annap, mes meije olleme pallemu.

225. Mink perräst ei anna temmä wahhest seddä-
samma, mes meije palleme?

Gest et temmä seddä tijäp meile kahjollikko ollewat.
Seperräst annap temmä muud, mes tullasamb nink par-
remb om.

226. Kumma es ne omma, kumbe Jummal
kobbalt ei kule?

Ne, kumma ilma Pattust: Käänmisseta, Uffuta, töme-
leta nink päle mötlematta pallemä.

Jan. 9, 3. Me je tijäme, ei Jummal Pattadfid, Kumma hen-
dä Pattust ei känä) ei kule? Enge, lä Jummalapeiglit om,
nink temmä Thätimil teep, seddä kulep temmä.

Jan. 1, 5. 6. 7. Kui teist kellele Tarkusi puus se pallemä Kumma-
lat, lä sigille öigede annap, nink ei nägota mitte, si saap tälle
antab.

antus. Ent temmä pallego Ussun, nink ärrä mörtelgo mitte katšite; sest ká katšite mötley, se om Merre. Kaine arwolinne, kumba Tullest aetas nink heidetás. Sest sesamma Juuimune ärrä mötlego hendá middáke Issandast lauat.

Esa. 29, 13 14. Severrást et se sünnane Rahwas omma Suga minno mannu lähhines, nink omme Huuldega minno auruštap, ent neide Süddá káwwen minnuš ärrá om, nink pelgáwá minno Juuimiste Káššude perrá, kumbe nemma oppetama; sis taoba minna ka sesinnat'e Rahwaga immelikult ämbre káwvá, immetaolikkult nink immelikult.

227. Märrást Pohja es ütrel öigel Risti Innimissel päle se weel om usku, et temmä Palwust Jummalast kuuldas?

Se, et temmä Jummalaga Leppingun om.

Jer. 31, 33. 34. Se peap se Lepping ollema, kumba minna Israeli Koaga tahha tettá, perrást seddá Uiga, ütley Issand; Minna tahha omma Sádust neide keskette anda, nink neide Sädamette liriutada. Minna tahha neide Jummal oša, nink nemmä peává minno Rahwas ollema. Nink teake ei sa ennámb toist, ei kaa Welli Welle oppetama nink ütlemá; Tuane Issandat; enge nemmä peává minno kík tundma, Wáiko nink Sure, ütley Issand. Sest minna tahha neile neide Kurja Tóddandis anda, nink ei tahha neide Pattu mitte máalletáda.

228. Kus om sesinnane Lepping Jummalaga tettu? Pühhan Ristmissen.

1. Peetr. 3, 21. (Wee. Uppotusse Wee) Wastpalge, se, Ristminne toep meid õnsas (ei mitte Rosusse Ürráwõtminne lihha páait, enge há Süddáme Teedm sse Lepping Jummalaga) lábbi Jesusse Kristusse üllestõssemisse

229. Mes om meile Jummal sensinnatsen Ristmissel Leppingun tootanu?

Seddá, et temmä meid tahhap lábbi pühhá Ristmissel puhčas mõste meise Pattust, nink meile neidsammu kík andis anda; Kristusse sissen meid ommitš Latsis nink Per-rándajis wastawótta; lábbi pühhá Walmo meid pühháwáidáda; nink wimáte meid iggáwes õnsas tettá.

Ap. Teg. 22, 16. Sisse ülles, nink lasse hendä risti, nink omme
vattu ärrämösse, nink heilla appi Issanda Nimme

Kal. 1, 26 27. Teije olleteki Jummalata lasse, läbbi ussu, Kristi
tusse JEsusse sissen. Gess mitto teid Kristusse päle omma ris-
ttu, ne omma Kristok henne päle tõmbnu.

1. Kor. 6, 12. Teije ollete ärrämösku, teije ollete pühhändetu,
teije ollete õtges sanna, läbbi Issanda JEsusse Nimme, nink
läbbi me se Jummalata Walmu.

230. Mes meije sis nisuggutsen Leppingun Jum-
malalle olleme tootanu?

Meije olleme tootanu ärraw ndu nink taggandada
Kurratit nink kit temmä Tõdd nink Tallitamist, se om,
kit vattu; E e wasta jalle ussu Jummalata se Issä, kut
omma Roja nink Üllespidd se sisse; Jummalata se Roja, kut
omma aino Lunastaja, Wabhe-Mihhe nink Sun steggija
sisse; Jummalata se Pühhä Waimo, kut omma Pühhä-
däjä sisse, nink seddasamma auwurada.

231. Kas sis sinna ka Jummalaga seddä Leppin-
gut oller tennu?

Olle. Kui minna olle ristitu, sis om Jummal mille,
nink minna olle läbbi omma Kristi-Essa nink Kristi-Emma
Jummalalle seddä tootanu.

232. Mes sis Kristiminne om?

Kristiminne ei olle mitte palias Wessi, enge
om Wessi, Jummalata Kässun säetu, nink Jum-
malata Sõnnaga ühhendetu.

Evreej. 5. 25. 26. Kristi-Essa om armastann Roogobust nink
om hendä essi se eek ärrämõndu, ei temmä seddä pühhändas,
pohhastu läbbi Wee. Wihim se Sõnnan.

233. Kumb es sis om nisuggune Jummalata
Sõnna?

Kui meije Issand Kristus ütsep: Matt. 28, 19.

Minge nink tekke Jüngris kit Pagganid,
neid

neid risten Jummalä se Issä, nink Poja, nink
Pühhä Waimo Nimmel.

234. Kuis sis peap ristitämä?

Sündinu ellawät Sunnimit peap Wette kastetama,
ehk Weega jypotetama, nink nimmelt nimmitetämä;
nink sis peap ütteidämä: Minna risti sinno, N. Jum-
mala se Issä, Poja nink Pühhä Waimo Nimmel.

235. Mes annap ehk sadap Ristminne?

Temmä sadap Pattu Andis-Andmist, päästap ärrä
Surmast nink Kurratist, nink annap iggawest Sunnustust
Pigille, kumma seddä uskwa, nida kui Jummalä Sönnu
nink Toorus ütley.

Ap. Teg. 2, 18. Kään se hendä Pattust, nink lasse eggäuts teise
seänt hendä risti Jesusse Kristusse Nimmel, Pattu Andis-And-
misses. Nink sis sate teise sama Pühhä Waimo Undet.

Rom. 6, 3. Es teue tija, et mitto meid Kristusse Jesusse päle om-
ma ristitu, tummä Surma sisse otkeme ristitu?

Kol. 3, 27. Mitto teid Kristusse päle omma ristitu, ne omma Kri-
stust henne päle tumbnu.

236. Kumma es nesamma Jummalä Sönnu nink
Toorusse omma?

Kui meije Issand Kristus ütley: Mark. 16, 16.

Kä ussuy nink ristitäs, se saap önsas sama,
ent kä ei ussu, se saap ärräsunnitus.

237. Kuis Westi ni suri Usju woip terta?

Westi ei te töttelikkult seddä mitte, enge Jummalä
Sönnu, kumb se Weega nink se Wee man om: nink usk,
kumb seddä Jummalä Sönnu. Ween ussuy. Eest ilma
Jummalä Sönnuta om se Westi paljas Westi, nink ei
olle mitte Ristminne; Ent Jummalä Sönnuga om se
üts Ristminne: se om üts Armo täus Ello Westi, nink
Wastse Sündmisses Wihminne pühhän Waimun: ni-

Da kui pühhá Pamel ütlep Titusse Namatun kolmandan Pátukkin: Jummal Issa om omma Hallestusse perra meid ensas tennu lábbi Pühhá Waimo Jállesunnitámisse nink Wastseteggemisse, Wibtmissse, kumba temmá rikkalikult meije pále om wálsá kallanu, lábbi Jēssusse Kristussse, meije Snu stegijá; et meije temmá Armust õiges tettu igaa wesse Elio Perrándajis saasse, Lottusse perrá. **Se om tõttelik Sõnna.**

238. **Sis om jo sul pühhást Ristmissfest suur Rõõm?**

Kuis sis? Sest ligewággewanne Jummal om minnoga le pingun? Temmá om minno Pattun sündinu Wihha-kast, lábbi pühhá Ristmissse, ommas Satse jalle sunnitánu. **Umma Pühhá Waimo om temmá pühhán Ristmissen rikkalikult minno pále wálsá kallanu; Minno selgest Armust õiges nink iggawesse Elio Perrándajás tennu. Seperrást woip minno pühhá Ristminne wasta Pattu, Kurratit, Surma nink Põrgo-Hauda rõmustada.**

239. **Ent kas sinna seddá Ristmissse Armo jalle woit ärrákaotada?**

Ja, kui minna nimmen nink teedwá Melega Pattun kui Kurrati Teun, ilma Parrandusseta pále ellá, sis taggana minna fest Armust jalle ärrá, sa kawwalas Wandjas, nink rikká ärrá seddá Leppingut, kumba minna Jummalaga olle tennu.

240. **Sis ei anna meile Ristminne mitte Lubba meije omma Mele nink Pá perrá elládá?**

Ei anna mitte, enge temmá táhhendá, et wannu Wdamat peáp meije sissen, lábbi eggápäiwátse Kabhitsemisse nink Pattust Ráándmissse, ärráuppotetama, nink peáp ärrákosma fige Pattu nink kurja Himnuga, nink peáp eggá Päiwá jalle ette tullemá nink ülles toufma wastne

Jnniminne, te Sigassen nink Puhtussen Jummalä een
iggäwes elläp.

Rom. 6, 4. Meije olleme Kristussessa: mabhamatetu läbbi Rist-
missesse Surma sisse; et ötte kui Kristus om üles ärrätetu Kool-
jäl, läbbi Essä Aluwustusse, nida peäme ka meije wasssen Ellun
käänä.

241. Mes se wanna Adam om?

Se pattane loom, ehk Perris-Pat, lige omma Sug-
guga.

242. Melles se wannas Adamas kutsutas?

Sest et meije fik seddä eddimärsfest Jnnimissfest Adä-
mist olleme perrändänu.

243. Mes selle wannalle Adamalle peäp
rettämä?

Meije peäme teddä ärräuppotama nink ärräfoletama
Eige Patlu nink Kurja Himmuga.

Kal. 5, 24 Kamma Kristusse perrält omma, ne pannewa omma
Lihha Risti, Himmo nink Tabtmisessa.

244. Mink läbbi es teddä peäp ärräuppo-
retama?

Läbbi eggäpäiwässe Pattu Kabhessemisse nink Pat-
tust-Käänmisse.

245. Kuis temmä läbbi eggäpäiwässe Kabhisse-
misse nink Pattust Käänmisse ärräuppotetas?

Kui minna eggäpäiwä hendä kae nink kiusa, kuitas
minna Jummalat wasta Pattu te, neidsammu Pattu
Kabhisse, Ussuu Kristusse läbbi Pattu=Ändisändmist, ka
pühhä Waimo Abbi, wassses Kuulmisses, palle, nink se
läbbi eggäpäiwä wanna Pattu Harjotust mahha jättä.

246. Mes se wastne Jnniminne om?

Kä wastse Sündmisse Armo sisse kindmäst jääp, nink
läbbi sesamma Wäe öigeste nink pühhäste Jummalä
een elläp.

Enes. 4, 23 24 Sage wastfes omma Mele Waimun, nink tömbä
ke wastfet Jummit henne päle, kumb Jumwala perrä om loda,
töttelikkun Digussen nink Puhhässen.

247. Kas meije sis peäme läbbi Ristmisse nisuggur-
sis wastfis Jumimis sama?

Ja, peäme. Gest Ristminne ei olle mitte ütfindä
Jälle un miffe, enge ka pühhä Waimo Wastse Zegge-
nisse Wistminne: Kun nüüd seddä Wastse Zeggemist
ei lörowi, sääl ei woi hendä Jumimanne Ristmisse-Ärmust
mitte tömustada.

248. Kas worwa ka ne, kumma se Rist-Leppingo
ülle omma astnu, jälle Armo nink Partu An-
disandmist sada?

Kül. Kui nemmä hendä tigest Süddämest Pattust
käänwä.

1. J n 2, 1. 2 Kui keäle Partu teep, sis om meil Sensassat
(Eestkolljat) Essä man. Jesus Kristus, se öige Riä? temmä
om Wäleppitämune meije Partu eest; Ent ei ütfindä meije,
enge ka koggona Ilma Partu eest.

249. Kuus nink kus meije seddä Rist-Leppingue
jälle wastfes reme Jummalaga?

Pühhän Öddango Sööm-Njan, kumb ka kutsutas
Altari Saakramentis.

250. Mes Altari Saakrament om?

Se om meije Üstnda Jesusse Kristusse töttelik töstie
ne Jhb, nink töttelik töstine Werri, Leitwä nink Wina-
al, meile Risti, Rahwale sörwä nink juwra Kristussest
est faeru.

251. Ütle mulle neid Säädmissie Sönnu?

Meije **JESUM JESUM JESUM**,
sel Söl, kui temmä saije ärräantus, sis wöt tem-
mä Leibä, tennäs, myrs nink and ommille
Jing.

Jingrille nink üttel: Wötke, söge, se om minno Jhho, kumb teje eest antas. Seddä tekke minno Wälletusses.

Selsammal Kom bel wöt temmä k. Kari kat, perräst Oddango Sööm-Niga, tennäs nink and neile, nink üttel: Wötke nink joge kil se sisset, Eesinnane Kari om se wasine Lepping minno Werren, kumb teje nink mitma eest ärrawalletas Pattu Andis Andmisses. Seddä tekke, nisaggede kui teje seddä jote, minno Wälletusses.

252. Kes om seddä pühhä Oddango-Sööm-Niga säädnu?

Meije JESUUS KRISTUS.

253. Kunnas temmä seddä säädnu?

Wiwisel Döl enne omma Curma.

254. Kelles temmä seddä säädnu?

Meile Düsti-Junnistille, kumba temmä sili usswa.

255. Mes meile antas pühhän Oddango-Sööm-Nian?

Leiwäga antas meile Kristusse töttelik man ollew Jhho, kumb meije Pattu eest Curma om ärradantu: Wironaga antas meile Kristusse man ollew töttelik Werri, kumb meije Pattu eest om ärrawolletu.

256. Kuis neidsinnarsid Usju pühhän Oddango-Sööm-Nian meile antas?

Nida, et meije omma Euga KRISTUSSE tötteliko Jhho nink Werd same nink wasita wotrame, ehk söme nink jome.

2. Kor. 10, 16. Se õnnistetü Kari, kumba meije õnnistame, es se olle KRISTUSSE Werrega ühheidamine? Se Leib, kumba

Kumba meije murrane, es se olle KRISTUSSE Jhhoga
 ühhendamine.

257. Kustas sinna seddä tijät?

Meist Säädmisse Sönnust: Söge, lise om minno
 Jhho; joge, se om minno Berri.

258. Mes nisuggune Söminne nink Jominne
 axwitap.

Seddä näütvä meile nesinnatse Sönnas Teije eest
 ärräantu nink ärräwaltetu, Pattu Andisand-
 misses. Se om; et meile Saakrament in Pattu An-
 disandmist, Ello nink Sönnust neide Sönnu läbbi an-
 tas: Seit kun Pattu Andisandmist om, sääl om ka Ello
 nink Sönnust.

259. Mes se weel axwitap?

Temnä lät tarro s Ussu Kinnitusses, Ello Parranda-
 misses, Kristussenga Ühhendamisses, iggawetse Ello Kinni-
 tämisses. Se pohjandap hendä tik Pattu Andisand-
 misses päle.

260. Kuis ihholik Söminne nink Jominne ni suri
 Ussu woip tallitada?

Söminne nink Jominne ei te töttelikult seddä mitte;
 enge ne Sönnu, kumma sääl saiswa; Teije eest ärrä-
 antu, nink ärräwaltetu, Pattu Andisandmis-
 ses. Kumma Sönnu se ihholikko Sömisses nink Jo-
 misses man omma kui Pää-Tük pühän Saakrament in.
 Nink te neidsammu Sönnu ussup, sel om, mes nemmä
 ütlevä nink tootawa, se om, Pattu Andisandminne.

261. Mes meije peäme reggemä, kui meije pühän
 Oddango-Sööm-Ajan Kristusse Jhho söme,
 nink temnä Werd jome?

Meije peäme omma Meelde algatama, kui wäega
 temnä

temmä meid om armastanu, et temmä meije Vunnastamis,
ses hendä essi om Surma sisse ärräandnu, nink omma
Werd ärräwallanu, nink nida peäme temmä Surma
kulutama.

1. Kor. 11, 16. Misaggebe kui teije seddä Leibä söte, nink seddä
Karrikat jote, sis kulutage JESUUS Surma, seani kui
temmä tullep.

262. Melles meije Kristusse Surma peäme mälles
tämä nink kulutama?

(1.) Sepperräst, et meije peäme Vattu pöle kobbalt mihs,
hatses sama, lumma perräst KRISTUS ni paljo
piddi kannatama.

(2.) Et meije peäme Vattu Andisandmist kindmäste
ustmo, sest et KRISTUS seddä ni kalliste om saatnu.

(3.) Et meije KRISTUSSE Tohtmissä nink
Oppusse perrä peäme ellämä, sest et temmä ni paljo meije
eest om kannatanu.

263. Kes sis seddä pühhä Altari-Saakramenti
tullulikkult wasta wottap?

Vaastma nink ihholikkult hendä walmistama, om kul
launis wälkäspiddine Walmistamine: Ent se om öläe
de ausa nink Walmis, te neid Sönnu ussup: Teije eest
ärräantnu, nink ärräwaltetu, Vattu Andisand-
misses. Ent te neid Sönnu ei ussu, edk neist karsite möt-
lep, se om Umbuslisk, nink ei olle mitte öigede walmistetu:
Sest se Sönnä: Teije eest, pürwäp selgid usfliktu
Süddämib.

264. Kuus hendä Jnniminne öigede peäp walmis-
tama, et temmä pühhä Öddango-Sööm-Äiga
wois tullulikkult wasta wotta?

Jnniminne tiusago hendä essi, nink sögo nida sest Leibä
wäst, nink jogo sest Karrikat. 1. Kor. 11, 28.

265. Kuus

265. Kuis se Kiusaminne sünnip?

Junnim une peap (1) Jummalä kumme Käffu perrä omma lo nin? Edd-labbi otsma nink ärrätaemo, kuis to temmä neidsamma om piddanu, wai ei olle.

(2) Eis peap temmä omma Ebdänd öigede ärrätaema, kas temmä omme Pattu figest Süddänest kabhits sep: kuis temmä eddispäide tabhap ellädä; kas temmä henda rööst Me est taagap parrandada, wai enst Pattu siije jäddä.

(3.) Peap temmä ussinaste perrä kaema, kas temmä Endmä Söä neg i Kristusse Armo päle lodap n nk temmä-isse ussup: nink niwade peap temmä temmä perräst Pattu-And-sandmist otsma, nink sama.

2. Kor. 13, 5. Kiasage henda essi kas teije Usun offete, kaegee henda essi ärrä Ehl es teije henda eji tunae, et Jesus Kristus kas teije siijn om.

266. Kas ne woiwa tullulikult Laxwalle minnä, kumma henda ei kiusa?

Ei woi mitte. Kä kuisaste (sest Saakramentist) sööp nink joop, se sööp nink joop hennere essi Sündust, sest et temmä Wahwet ei te Jhanda Jhust. 1. Kor. 11, 29.

267. Kas ne woiwa tullulikult Jummalä Laxwalle minnä, kumma wallato Kombel Pattu siije jäwä?

Ei woi mitte. Sest KRISTUSSE Jhho, kumba meije pü han Söddango Södm-Njan söme, nink temmä Weri, kumba meije söme, ei olle mitte seperräst ärrä antu nink ärrä walleto, et meid se labbi Pattun nink jummalawallatur Ellan peas kinniterämä; enge et meid sest peap ärräpasterämä, nink et meije peäme mahha jätmä Pattu Drjujt.

268. Kunnas nisuggune Kiusaminne nak-
katas?

Essi ärrälsttust sis, kui Pattate mintäs.

269. Mes om Pattal käämä?

Omna Pattu Jummalalle, nink, temmä Ussemel,
Kerk-Essandalle üllesunnistama.

270. Määräse Tükki es Pattal-Räümisse mannu
tarwis omma?

Minna peä (1.) omna Pattu, nink et nemmä mulle
Süddämest haiget tewä, üllestunnistama: (2.) KRS
EUSE perräst Armo nink A dieandmist pallema.
(3.) Westfest denne ette wõtma, nink ka tootama, läbbi
Jummalala Armo; omma Elo parrandada.

271. Kas sinna essi woit neistfännatsist Tükkiest Pat-
tu-üllestunnistamisse Sõnnu tokko
sädä?

Minna tunnista ülles, et minna olle rassedaste Wõtte,
Sõnnu nink Lõga Pattu tennu, nink sega Jummalala
Wibha nink Nuhluuf ärrätenina. Ent minna tabbitse
omne Pattu ligest Süddämest, nink palle neide Andis-
andmist Kristusse perräst, ka minno Pattu eest om ärrä-
tolu. Minna taaha eddispáide henda parrandada. Ar-
mos JUMMAL, anna malle se tarwis omma pühhä
Waimo!

272. Kas minna sis woi, perräst seddä Pattu-ülles-
tunnistamist, kindmäste usku, et minno Pattu
omna rõõste andis aneu, konna Kerk-
Essand mulle neid andis
annap?

Rõwwaste. Gest KRSEUS om ommole Kerk-
lulle seddä Ammerit andnu; nink Kerk tallitap seddä läbbi
säetu Juttusse Ammeri.

Matt. 18, 18. Tõttelikkult minna ütles teise: Mes teise eäle Ma pääl sate keütmä, se peap ka Taiwan ollema leüdetu. Nink mes teise eäle Ma pääl sate pästmä, se peap ka Taiwan ollema pästetu.

Jan. 20, 23. Kelle teise Pattu andis annote, nelle omma nemmä andis anta, nink kelle teise Pattu kinnitâte, neile omma nemmä kinnitetu.

Gest Tostussfest peä minna hendä Ussun tõmustama, kui Kerf-Essand minno Pattu mulle andis annap.

2. Kor. 5, 19. 20. Jummal olli KRISTUSSE kssen, nink leppit Alma heanega ärrä, nink ei arwa neile mitte neide Pattu, nink om meise seän ülles säädnu Leppitämisse Sõnna. Sis olleme nüüd Kässa KRISTUSSE affemel, sest Jü M. M. M. mannitsep meise läbbi; sis palleme nüüd KRISTUSSE affemel, lasse hendä leppitadä Jummalaga.

273. Ent kas minna hendä woi Pattu Andisandmissfest tõmustada, kui minna omme Pattu ei kahherse, ei mõtle ka hendä parandada?

Ei woi jobi. Gest kui minna Süddämest hendä ei tahha parandada, nink siin Jummalalle omma Suga seddä toota, sis pürwä minna entsege Jummalat nink Innimisi pettä. Nink sis om n-suggune Pättal-Käü minne säräne Pat, kumba Jummal ajalikkult nink igga wes nuhtlep.

Esa. 29, 13. 14. Seperräst, et sefinnane Rahwas omma Suga minno mannu lähhünes, nink omme Huuloega minno aumus kap, eat neide Süddä Kawwa minnust ärrä om, nink pelgawä minno Innimiste Käffude perä, kumbe nemmä oppetawä, sis tahha minna ka sefinnatse Rahwaga immelikult übrekawä, immetaolikkult njal immelikult.

Hommungo = Öddango = ninf Sööm = Uja Paltwuffst.

274. Kuis weije kif omma Ello Päiwi peäme
nakkama ninf löppetama?

Sämelihto Paltwuffega. Seperräst om ka home
mogunne ninf Öddangunne Paltwus pühädin
Karekismussen ette kirjotem.

275. Mes summa Zommogult ninf Öddangult peäk
teggemä, ku summa üllestöjjet eht,
maggama läät?

Minna peä pühä Risti benne ette heimä, mit üt
lemä: Müüd önnistago minno **JUMMALA** Issä, Poig
ninf pühä Wain. **AMEN.**

276. Melles sinna Risti henne ette heidät?

Minna ei te reddä müte seperräst benne ette, ei minna
peäk wötlema, Risti sissen ütte essärvalihto Wae eht
Zomwo ollewat, minno awwirada ninf kausa; enge
minna algata se man omma Meelde omma **JU**
SUNDAL KESKUSE, le Risti päle mia
no Patta perräst om podu, ninf wunnista sega ukes,
et minna üstindä temmä labbi Abbi ninf Düustust
wtfi.

277. Mes Mötte es sul neide Sönnuga om, ku
sa ütlet: Müüd önnistago minno
JUMMALA?

Minna teni hennele eggä Päiwa omma Pat
tuga Jummalala Sundust ninf Wannet,
se wasta päle minna Jummalat, et temmä
minno

minno peäy önnisrama; nink minna anna
henda Zummala Kaitsmisse nink Zahrmissa
alla, et temmä minno S nink Pähwä tabhas
wallitseda, nida kui temmä essi tunney nink
tabhap. Sest minna tija tööst, et temmä el
sa üttele Kurja minno päle toma, kunna tem-
mä minno armolinne Essä om

278. üttele malle sis omma Zommungo nink
Öddango Palwer?

Minna tennä sinno, armas latwoane Issä,
läbbi JESUSSE XXZELUS-
SE, sinno arma Poia, meije JEEAN-
DA, et sinna minno minnewäl Sset
(Päiwäl) ni armolikkuit oäet hoidnu
nink kaitnu. Minna päle sinno, sinna
tabhas muäle andis anda kii minno Pattu,
kumbega minna sinno oäe wiibastanu;
nink sinna tabhas minno ka selsinnatsel Päi-
wäl (Sset) ni armolikkuit hoita, Pattu,
Häütusse nink kige Kurja eest, et kii minno
Motte/Sömma, Teggo nink Eälo sinno Mele
perräst wois oäa. Sest minna anna om-
ma Jhho nink Henge, omma Keiserit,
(Keiserinne) Uäembid, Wannambid, nink
kii Kristi-Kahwast, sinno iummalikko
Hool-

Hoolde nink Käste. Einno pühhä Engel
digo meije man, et kurret Wainlanne üt-
teke Womust meije ütse et sa. Amen.

279. Mes sensumarsen Palwen oppetetas?

Ein oppetetas (1) ütse Tennämiane Jummalä
Kaitsumisse eest (2.) ütse Palwus Pattu = Andisandumisse
nink Hoitumisse perräst, lige Jhho nink Henge Kurja
eest.

280. Mes sinna woel Hommogult peät
teggemä?

Minna peä Jummalä pühhä kumme Kästu henne
ette wötinä, kni ütse Mödö-Langa, kumma perrä min-
nä lige Päiwä tahha euädä, nink peä Jummalat palles-
ma, et temmä mulle se tarbis omma Pühhä Wainro
tahhas anda.

Dis illes Palwus pühhä Wainro perräst.

15. Käst. m. 20 minna sisse, u. t. f.

281. Melles sinna Öddangult Jummalä kumme
Kästu henne ette peät wötinä?

Üttef Warjo-Kaetusses, (ehf Peeglis) kumman minna
hendä lae, kuitas minna minnewäl Päiwäl olle ellänu.
Mes minna sis lörowä hendä kurjaste tennus, seddä palles
minna Süddämest Jummalast andis. Ent kui minna
hendä ütse ehf töise Pattu eest olle hoidnu, sis tennä
minna Jummalat, et temmä minna se eest om kaitsum.

282. Ent melles meije omma eegäpäiwälisf
Sööm-Niga Palwuffega peäme allusta-
ma nink löppetama?

Ei ütfindä seperräst, et meije Jummalat tennäme, et
temmä meile Söfj nink Joff om andnu; enge et meije

Ja weäme teddä pallemä, et temma meile seddä tahhas
 losse fagginedä meije. Jhho Kosturamiffes nial Tex
 wuffes.

5. Prof. N 8, 6 10. 11. Peä **JESU** omma **JUMMA**
 PU Kästü, hoia temmä Teed nial pelgä teddä. Wial lät
 suna ollet söu nial Jaus fann. Siä peäl suna **JESU**
 omma **JUMMA** kinnä se hä Ma cest, kumba temmä
 sulle om andru. Hoia hendä, et suna **JESU**
 omma **JUMMA** ärrä ei unneto, sega, et suna temmä
 Kästü, nial temmä Säbussid nial Rohlo et peä.
1. Tim 4, 4. 5. Käl **JUMMA** good, Affi om hä, nial midä
 däre ei olle ärräbeillil, mes Tennoga wastawetas. Est se
 pühändetas läbbi **JUMMA** Suna nial Palwaffe.

283. Mes sinna enne Söömöliga passer?
 Kunninga Tarolda 145. Lautast.

Kile Silmä lootwa sinno päle, **JESU**
UM, nial sinna annat weile neide
 Söki ominal Alal. Sinna atowat illes
 omma rohket Käst, nial teet söus fik, meä
 elläp, hä Melega.

Perräst loe minna Jssa Meije, nial seda
 dä Palwet?

JESU JUMMA, taitwane
 Jssa, önnista meid nial neidunnatsid sinno
 Andid, kumba meile sinno rohkest Armust
 trasta wöttame, läbbi **JESU**
 Kristusse, meile **JESU**. Amen.

284. Märäse Silmä es se Jssanda päle
 lootwa?

Kile Silmä, Kile Jumisse, la Kunningide nial
 Wöste

Wörste Silmä. Ja ta lil elläwd Töprä nint Mötsäliffe Silmä.

Law. 2. 104, 27. **JESAND,** lil today sinno päle, et sinna neile Söki annas, ommal Njal. Kui sinna neile annat, sis fogguma sinna, kai sinna omma Rät illes aawwat, sis sawa neumä Säga sönus. Kai sinna omma Palget ärräpöbät, sis hirmasse neumä ärrä; sinna wörtat ärrä neide Höngo, sis löpwa neumä tähiä, nint sawa läste Dörmas.

285. Kuis lil Silmä Jssanda päle loorwa?

Ustis Jumwala Easse loorwa temmä päle lasselile to Lotussega. Moistimatta Täpwa läbbi omma Lomo Njamisse, kumba neumä Röölkuisse nint Hundamissega tedä andwa.

Matt. 6, 31. Teie taiwane Effä tiläp läl, et teile seddä lile waia om.

Law. 2. 104, 21. Sinna teet Vinmedust, et D saap, sis liikwa lil Mötsäliffe. Kore löutwo, Penni, kamma Sagi perrä röölkwa, nint omma Söki Jumwalaft otäwa.

286. Kes sis annap kigille Jnimmistille nint Töprille neide Söki?

JESAND melje **JUMWALE.**

287. Mästä Söki es temmä annap?

Neide Söki, kumb eggäuttele parras nint hä om.

288. Kunnas temmä neile annap neide Söki?

Ommal Njal, se om, parral nint sel Njal, kumb temmä Mele perräst om, kai temmä neid ürikest Uiga om lassnu Rälgå kammataada.

289. Mink perräst annap temmä Söki?

Et lil, mes elläp, peäp sönus sama. Seperräst annap temmä seddä Söki uida, et temmä ka selle Sögille Wälke nint Jalko annap meid sönus tetta.

Matt. 4, 4. Jnimmiane ei ellä mitte üstindä Leiwäst, enge eggä ottest Söngast, kumb Jumwala Sa läbbi wäljä tullep.

290. Kuis sinna perräst Sööm-Äiga paller?

Tennäge **JESANDAZ**, fesi et tem-
mä om helde, nint temmä heldus püssip
iggawes; ká figelle Eibhale Södi annap,
ke Eöprille Söta annap, norille Kaarnide,
kumma teddá appi heikwa. Issandai et
olle mitte há Meel Hobbese Wäest, ei ká
Melebá lenft kuist; **JESANDAZ** om
há Meel neist, kumma teddá pelgawá, nint
temmä Armo päle lootwa.

291. Mes weel?

Meise temmäine sinno, **JESAND**
Zummal, tatkwane Issá, lábbi Jesusse
Kristusse, meise Issanda, Eige sinno Ande
nint Hätteggemisse eest, ká sinna ellät
nint kwalitset iggawest iggawesses Nias.
Amen.

292. Melles sinna Issandai temmät?

Sesi et temmä om helde nint armsa, ehl rohke, ká meise
selget Håäd teep nint annap.

293. Es sis Zummal ärrá wássi Håäd retten?

Ei wássi mitte, fesi temmä heldus püssip iggawes.

294. Kuis sinna seddá moistat: Issandai ei olle
mitte há Meel Hobbese Wäest?

Zummalai ei olle mitte nisuggune há
Meel Hobbese Wäest, et temmä teddá temmä
Jomw.

Jouwwo ehk Kangusse perräst peäs toitma,
nida kui Sure Essanda omme Hobbesid, Pen-
ne nink Hurte neide Jouwwo nink Illo perräst
kallis piddäwä.

295. Kuis sis seddä peäp moissetama, mes kenti
Luist üteldäs?

Dise nisaamute. Jummalat ei wi sinnä üttele Ju-
nimisse Kangus ehk ihholik Wäggi, et temmä tälle se per-
räst peäs hääd teggemä, nida kui Kuninga omme Sol-
datis neide Kangusse nink Wäe perräst toitwa.

296. Mist es sis Jummalal Melehä om?

Temmä om hä Meel neist, kumma teddä pelgäwä,
nink temmä Armo päle lootwa, se om, kumma lastelike
kult temmä sisse uskwa.

297. Kuis meije sis nüüd kige patrembide woime
Jummalat temmäda Sögi, Joki nink
kige Häteggemisse eest?

Kui meije teddä eesmätsse Kässu perrä kige Ussa ülle
pelgäme, armastame, nink temmä päle lodame.

298. Sinna ollet nüüd Kristlikko Oppusse Pärukki
teddä sanu, kas se kül om, et sinna seddä tijät?

Ei olle mitte, enge minna peäka se perrä öigede uskma,
nink nida kui Kristi-Jummisselle sunnis, ellämä.

299. Kuis sinna seddä tahhat nakkata?

Minna tabba hendä sellesinnaiselle Oppusselle eggä
Päiwä ussinaste härjotada, nink Jummalat temmä Puh-
hä Walmo perräst pallelda, et temmä minno tahhas
oppetada, seddä öigede tundma, uskma, moistma nink
teggemä.

300. Kuis sinna sis seperräst pallet?

Armas talwane Issä, minna temmä sinno, et sinna
melle

meile omma Dnisteggija Tundmist omman Sõnnan
 olet arwaidann. Lasse minno, läbbi sinno Armo,
 nisuggutseu Tundwissen kaswada, Weerd wõtta nink
 ikkes täwweembäs sada. Soeta se läbbi minno Sõda
 mette õiget tõtelligko Usku, kumb läbbi Armo teggija
 om. Pihhända minno omman Wäen, sinno Sõn-
 na om Sõssidus. Nuna mulle ka wimaste peräst seddä
 Alga iggawest Elo, et minna se sissen woi sinno täw-
 welikkult tulla, nättä nink iggawes sinno manna
 jädä; läbbi Kristusse Jesusse sinno Poja,
 meije Sijanda. AMEN.

Summalalle Su nink Tenno!

